TARTU ÜLIKOOL
TEGEVUSARUANNE 2014

SISUKORD

TEGEVUSARUANNE 2014

REKTORI EESSÕNA 4
TARTU ÜLIKOOLI ÜLDANDMED 2010–2014 5
TARTU ÜLIKOOLI JUHTIMINE 9
ÜLDINE TEGEVUSKESKKOND 10
- STRATEEGIAD 10
- RIIKLIKUD KULUTUSED KÕRGHARIDUSELE JA TEADUSELE 11
- TEGEVUSKESKKONNA MUUTUSED 12

ÕPPETÖÖ 14
- ÕPINGUTE ALUSTAMINE 14
- ÕPPIMINE 15
- ÕPPEKAVAD 16
- VÄLISÜLIÕPILASED JA ÜLIÕPILASVAHETUS 17
- E-ÕPE 18
- ÕPINGUTE KATKESTAMINE 19
- ÕPINGUTE LÕPETAMINE JA JÄTKAMINE 20
- TAGASISIDE ARVESTAMINE 20
- ARENDUSTEGEVUSED 21

TEADUSTÖÖ 24
- RAHASTAMINE 24
- KOOSTÖÖ ETTEVÕTJATEGA 25
- PUBLIKATSIOONID 25

ÜLIKOOLILT ÜHISKONNALE 27
- TÄIENDUSÕPE 27
- TEADUSE POPULARISEERIMINE 29

ORGANISATSIOON 31
- TÖÖTAJAD 31
- TÖÖKESKKOND 34
- RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ 35
- ÜHISKONNA TAGASISIDE ÜLIKOOLILE 35
- FINANTSTEGEVUS 36

LÜHENDID 38

TARTU ÜLIKOOL

TEGEVUSARUANNE
2014

REKTORI EESSÕNA

Tartu Ülikooli rektor professor ***Volli Kalm***

Hea ülikoolipere ja partnerid!

2014. aasta oli Tartu Ülikoolile töine ja edukas, arengusuundi määrav aasta. Uus, aastateks 2015–2020 vastu võetud ülikooli arengukava sündis põhjalike, ülikooli liikmeid ja välispartnereid kaasavate arutelude tulemusel. Arengukava eesmärkide ja fookuste kinnitamiseks korraldati 2014. aasta aprillis ka ülikooli visioonikonverents. Eriliselt tahan esile tõsta uue arengukava elluviimise protsessi, mis võimaldab senisest paremini ühitada eesmärkide seadmise ja eelarve kujundamise. Sellesse protsessi panustavad laiapõhjaliselt nii nõukogu, rektoraat kui ka akadeemilised üksused: nõukogu eraldab rahalised vahendid, rektoraat töötab välja iga-aastase tegevuskava ning teaduskonnad ja kolledžid sõlmivad rektoriga tulemuskokkulepped arengukava elluviimiseks.

2014. aasta oli ka uue põhikirja ettevalmistamise, läbirääkimise ning vastuvõtmise aasta. Põhikirja väljatöötamisel oli esmane eesmärk kaasajastada ülikooli juhtimine ja struktuur, et tagada ülikooli paindlik ja tõhus juhtimine ning seeläbi strateegiliste eesmärkide saavutamine. Vastuvõetud põhikirja jõustumisel 1. jaanuaril 2016 saab ülikooli akadeemilises struktuuris olema kaks juhtimistasandit: valdkonna ning instituudi ja kolledži tasand. Põhikirja arutelude käigus loobuti ettepanekust anda akadeemiliste juhtide määramise õigus ja kohustus vahetule juhile, nii jätkub akadeemiliste üksuste juhtimine ka uue põhikirja tingimustes lisatööna akadeemilise tegevuse kõrvalt.

Põhikirja vastuvõtmise protsess näitas ilmekalt kommunikatsiooni ja koostöö olulisust nii ülikooli eri juhtimistasanditel kui ka välispartneritega. Tagantjärele saab kinnitada, et lisaks vastuvõetud põhikirjale saime ka suurema kindlustunde, et ülikooli hea käekäigu ja tuleviku vastu tuntakse siirast huvi nii ülikooli sees kui väljaspool.

Möödunud aastast väärivad esiletõstmist ka 2015. aasta aprillis toimuva institutsionaalse akrediteerimise ettevalmistamine ning riskide sisehindamine. Mõlemad nimetatud protsessid võimaldasid ülikoolil vaadata süsteemselt üle oma sisemise töökorralduse ja tegutsemispõhimõtted, hinnates nende sobivust ja tõhusust.

2014. aastal vähenes Tartu Ülikoolis üliõpilaste arv umbes pooleteise tuhande võrra, Eestis seisame veel mitmel järgneval aastal silmitsi üliõpilaste arvu vähenemisega. Nii sel põhjusel kui ka ühiskonna muutunud vajadusi silmas pidades on õppekvaliteet ja -uuendused ülikooli kestlikkuse seisukohalt võtmetähtsusega. Rõõmustav on jälgida õppetöö valdkonna edusamme. Tuleb kiita meie aktiivseid üliõpilasi, kes teevad vajalikku sisulist tööd nii akadeemiliste ametikohtade täitmist hinnates ja õppekvaliteedi komisjoni tegevust kureerides kui ka teaduskondade üliõpilaskogudes ning ülikooli eri arendus-komisjonides tegutsedes.

Loomulikult toimus ülikooli elus 2014. aastal veel palju muud ja sellest annab hea ülevaate järgnev tegevusaruanne. Julgen kinnitada, et ülikooli jaoks oli 2014. sündmusterohke ja edukas aasta. Siiras tänu kõigile, kes ülikooli ettevõtmistes osalesid ja oma igapäevatööga ülikooli arengusse panustasid. Jätkugu meil indu rahvusülikooli elu edendamiseks nüüd ja edaspidi.

Volli Kalm
Tartu Ülikooli rektor

TARTU ÜLIKOOLI ÜLDANDMED 2010–2014

	2010	2011	2012	2013	2014
TÖÖTAJAD					
Töötajate arv (isikud)	**3 493**	**3 596**	**3 778**	**3 739**	**3 708**
Töötajate arv täiskoormuse arvestuses (FTE)	**2 947**	**3 025**	**3 161**	**3 129**	**3 080**
sh akadeemilise personali osakaal	49,2%	48,7%	47,9%	48,7%	49,3%
Õppejõudude ja teadustöötajate arv (FTE)	**1 450**	**1 474**	**1 515**	**1 525**	**1 520**
sh doktorikraadiga	66,8%	70,6%	71,5%	70,5%	70,2%
sh välisteadlaste ja-õppejõudude osakaal	6,6%	6,9%	8,3%	9,4%	9,3%
Professorite arv (FTE)	**163**	**173**	**177**	**180**	**178**
sh naisprofessorite osakaal	17,7%	19,2%	20,7%	20,8%	20,5%
ÜLIÕPILASED					
Üliõpilaste arv	**18 136**	**18 047**	**17 370**	**16 025**	**14 470**
sh kõrghariduse esimesel astmel	68,0%	66,1%	64,3%	62,9%	61,7%
sh magistriõppes	24,1%	25,7%	27,0%	28,0%	28,6%
sh doktoriõppes	7,9%	8,3%	8,7%	9,1%	9,7%
Naisüliõpilaste arv	**12 325**	**12 172**	**11 570**	**10 634**	**9 546**
osakaal üliõpilastest	68,0%	67,4%	66,6%	66,4%	66,0%
30-aastaste ja vanemate üliõpilaste arv	**4 224**	**4 418**	**4 336**	**4 047**	**3 710**
osakaal üliõpilastest	23,3%	24,5%	25,0%	25,3%	25,6%
Välisüliõpilaste arv	**438**	**484**	**546**	**579**	**686**
osakaal üliõpilastest	2,4%	2,7%	3,1%	3,6%	4,7%
Lõpetajate arv	**3 145**	**3 132**	**3 038**	**3 117**	**2 907**
sh doktorikraadi kaitsnute arv	109	152	107	114	117
STRUKTUUR					
Teaduskondade arv	**9**	**9**	**9**	**9**	**9**
Kolledžite arv	**5**	**4**	**4**	**4**	**4**
Õppekavade arv	**240**	**201**	**194**	**193**	**195**
sh ühisõppekavade arv	4	6	7	8	8
sh ingliskeelsete õppekavade arv kõrghariduse esimesel ja teisel astmel	9	12	12	14	16
TEADUSTÖÖ PUBLITSEERIMINE					
Publikatsioonide arv	**2 507**	**2 479**	**2 744**	**2 879**	**2 870**
sh kõrgetasemeliste (1.1, 1.2, 2.1, 3.1) publikatsioonide arv	1 564	1 593	1 810	1 957	1 958
sh ETIS-e 1.1 artiklite arv	943	952	1 074	1 175	1 335
TULEMUSED PEAMISTES RAHVUSVAHELISTES ÜLIKOOLIDE EDETABELITES					
Times Higher Education World University Rankings		351–400	351–400	351–400	
QS World University Rankings	551–600	501–550	501–550	461–470	379
QS World University Rankings by Subject			Kommunikatsioon ja meediauuringud 151–200	Kommunikatsioon ja meediauuringud 51–100	Kommunikatsioon ja meediauuringud 51–100
				Nüüdiskeeled 151–200	Nüüdiskeeled 151–200
					Ajalugu ja arheoloogia 151–200

Töötajate *andmed on esitatud täiskoormuse arvestuses (FTE – full time equivalent) 31. detsembri seisuga.*

Üliõpilaste *andmed 2010.–2011. aasta kohta on esitatud 31. detsembri seisuga. 2012.–2014. aasta andmed on esitatud 10. novembri seisuga. Üliõpilaste arv ei hõlma eksterne, külalisüliõpilasi ega arst-residente. Kõrghariduse esimese astme õpe hõlmab rakenduskõrgharidusõpet, bakalaureuseõpet ning bakalaureuse- ja magistriõppe integreeritud õpet.*

Vastava aasta ***lõpetajate*** *arv kajastab isikuid, kes on õpingud lõpetanud eelneva kalendriaasta 1. oktoobrist kuni sama kalendriaasta 30. septembrini.*

Õppekavade *arv 2010.–2011. aasta kohta hõlmab õppekavu, millel õppisid üliõpilased 31. detsembri seisuga. Õppekavade arv 2012.–2014. aasta kohta hõlmab õppekavu, millel õppisid üliõpilased 10. novembri seisuga.*

2013.–2014. aasta ***publikatsioonide*** *arvus kajastuvad kõikide nende isikute publikatsioonid, kellel oli vastaval kalendriaastal Tartu Ülikoolis kehtiv tööleping või kes õppisid üliõpilase või eksternina doktoriõppes. 2010.–2012. aasta publikatsioonide arvus kajastuvad kõikide Tartu Ülikooliga seotud isikute publikatsioonid.*

TARTU ÜLIKOOLI JUHTIMINE

Tartu Ülikooli kõrgeim otsustuskogu on **nõukogu**, kes vastutab ülikooli majandustegevuse ja pikaajalise arengu eest, kinnitab ülikooli põhikirja ning võtab vastu ülikooli arengukava ja eelarve. Nõukogu esimene koosseis kinnitati 2011. aastal viieks aastaks. Nõukogu koosseisu kuulub 11 liiget, kellest viis nimetab Tartu Ülikool, viis haridus- ja teadusminister ning ühe liikme Eesti Teaduste Akadeemia.

Kersti Kaljulaid	(nõukogu esimees), Euroopa Kontrollikoja liige
Toomas Asser	Tartu Ülikooli Kliinikumi närvikliiniku juhataja, neurokirurgia professor
Toomas Kiho	ajakirja Akadeemia peatoimetaja, peaministri nõunik
Vahur Kraft	AS Sangar juhatuse esimees
Toivo Maimets	Tartu Ülikooli molekulaar- ja rakubioloogia instituudi direktor, rakubioloogia professor
Kari Olavi Raivio	Helsingi ülikooli emeriitprofessor, endine Helsingi ülikooli rektor
Peeter Saari	Tartu Ülikooli füüsika instituudi füüsikalise optika labori juhataja, laineoptika professor, akadeemik
Jüri Sepp	Tartu Ülikooli majandusteaduskonna arendusprodekaan (kuni 1.05.2014), majanduspoliitika professor
Aku Sorainen	advokaadibüroo Sorainen asutaja ja vanempartner
Kaja Tael	Eesti Vabariigi suursaadik Saksamaal
Paul Varul	Tartu Ülikooli eraõiguse instituudi juhataja, tsiviilõiguse professor

Senat on ülikooli kõrgeim akadeemiline otsustuskogu, kes vastutab ülikooli õppe- ning teadus- ja arendustegevuse eest, tagades selle väga hea kvaliteedi. Senati koosseisu kuulub 22 liiget: ülikooli rektor senati esimehena, neli esindajat igast ülikooli valdkonnast ning viis üliõpilaste esindajat. Senati volitused kestavad kolm aastat, senati teine koosseis astus ametisse 1. juulil 2014 järgmises koosseisus:

humaniora valdkonnast
lektor **Tuulike Kivestu**
professor **Birute Klaas-Lang***
professor **Art Leete***
lektor **Ain Riistan***

medicina valdkonnast
professor **Margus Lember***
professor **Irja Lutsar***
professor **Mihkel Zilmer**
professor **Vahur Ööpik**

realia et naturalia valdkonnast
professor **Jaak Kikas**
professor **Maia Kivisaar***
professor **Enn Lust***
professor **Jaak Vilo***

socialia valdkonnast
professor **Eiki Berg**
professor **Halliki Harro-Loit**
professor **Marju Luts-Sootak**
professor **Urmas Varblane**

üliõpilastest **Marge Arge**, **Julius Juurmaa***, **Pauliina Kolde**, **Kristjan Korjus***, **Martin Noorkõiv***

Senati esimesse koosseisu kuni 1. juulini 2014 kuulusid ka *humaniora* valdkonnast professor **Anti Selart**, *medicina* valdkonnast professorid **Priit Kaasik** ja **Ruth Kalda**, *realia et naturalia* valdkonnast instituudi direktor **Leho Ainsaar**, *socialia* valdkonnast professorid **Jüri Allik**, **Toomas Haldma**, **Marju Lauristin** ning **Raul Narits**, üliõpilaste esindajatest **Kaspar Kruup** ja **Kaupo Rebane**.

Nõuandva organina töötab ülikooli **valitsus**, mille koosseisu kuuluvad esimehena rektor ning liikmetena prorektorid, kõikide teaduskondade dekaanid, rektori määratud kolledžite ning teaduskonnaväliste teadus- ja arendusasutuste esindajad ja üliõpilaskonna esimees. 2016. aasta alguses jõustuv ülikooli põhikiri annab ülikooli valitsuse rolli rektoraadile, kuhu hakkavad kuuluma peale rektori, prorektorite ja vastutusala juhtide ka neli dekaani.

** Kuulusid ka senati esimesse koosseisu.*

Alates 1. juulist 2012 töötab Tartu Ülikooli **rektorina** professor **Volli Kalm**. Rektor juhib ülikooli igapäevast tegevust, vastutab rahaliste vahendite õiguspärase ja otstarbeka kasutamise eest ning teostab oma pädevuse piires ning nõukogu ja senati otsustest lähtudes kõrgeimat haldus- ja distsiplinaarvõimu.

2012. aastast rakendus Tartu Ülikooli seaduse muudatustega ülikooli ajakohastatud juhtimismudel, mis kaasab ülikooli tegevusse ka väliseid partnereid. Senise ülikooli nõukogu funktsioonid jagunesid uute juhtorganite, nõukogu ja senati vahel.

A2015 EESMÄRK: ülikool uuendab protsesside ja üksuste juhtimist

Juhtimisreformi teise etapi elluviimine toimub aastatel 2012–2015. Eesmärk on korraldada ülikooli juhtimissüsteem ümber selliselt, et iga juhtimistasandi otsused arvestaks ülikooli kui terviku eesmärke, toetaks ülikooli missiooni täitmist ja akadeemilise võimekuse teostamist.

Muudatuste eesmärgid:

- kõrvaldada formaalseid takistusi ja luua stiimuleid ühistööks,-planeerimiseks ja vastutuse kandmiseks;
- kergendada juhtimisotsuste vastuvõtmist;
- luua laiem ja objektiivsem võrdlustaust otsustamiseks;
- vähendada ülikoolisisest dubleerimist, optimeerida ruumikasutust ning tagada professuuride erialase jaotuse tasakaalustatus;
- muuta neli senist koordinatsioonitasandina toimivat valdkonda juhtimistasandiks;
- tasakaalustada ülikooli akadeemiline struktuur;
- suurendada moodustuvate allüksuste finantsilist stabiilsust.

2014. aastal võeti vastu ülikooli uus **põhikiri,** mille koostamisel lähtuti põhimõttest, et ülikoolis väljakujunenud teadus- ja õppevaldkonnad (*humaniora, medicina, realia et naturalia* ja *socialia*) on võrdselt olulised ning ülikool vajab oma strateegiliste eesmärkide täitmiseks akadeemilise struktuuri valdkondlikku tasakaalustatust. Järgmise sammuna muudetakse ülikoolis akadeemilist struktuuri. Põhikirja kohaselt jääb akadeemilises struktuuris alles kaks juhtimistasandit: valdkond praeguse teaduskonna asemel, ning instituut või kolledž kui ülikooli põhiline akadeemiline üksus oma põhikirja ja eelarvega. Uus põhikiri jõustub 1. jaanuaril 2016. aastal.

Tartu Ülikooli **arengukava aastateks 2015–2020** (A2020), mille koostamist alustati 2013. aasta märtsis, kinnitas ülikooli nõukogu 2014. aasta suvel. 2014. aasta alguses toimusid valdkondlikud arenguseminarid, arutelud allüksustes ja ülikooli välistöötajatega. Seatud eesmärkide laiemaks mõtestamiseks toimus 11. aprillil 2014 Tartu Ülikooli visioonikonverents.

Tartu Ülikooli **visioon** on olla kiirelt arenev rahvusvaheline teadusülikool, Eesti akadeemilise vaimsuse keskus ja ühiskonna arengu eestvedaja. Tartu Ülikooli **missioon** on kanda Eesti rahvusülikoolina vastutust ühiskonna ees seisvate ülesannete lahendamise eest, tagada eesti haritlaskonna ning keele ja kultuuri järjekestvus ning anda oma panus hariduse, teaduse ja tehnoloogia ning muu loometegevuse arengusse kogu maailmas.

Tartu Ülikooli **eesmärgid** on

- lõpetajad, kes muudavad maailma;
- teadus- ja arendustöö, mille mõju on globaalne ja Eesti arengut suunav;
- innovaatilisus ja ettevõtlikkus, mille kaudu jõuavad teadmised majandusse;
- organisatsioon, mis inspireerib ja ühendab inimesi;
- järjepidev areng, mis kindlustab eesti keele ja rahvuskultuuri püsimise.

Arengukava ei vastanda rahvusvahelistumist ja rahvusülikooli arengut, vastupidi – rahvusvahelistumine tugevdab rahvusülikooli. Lähiaastatel pöörab ülikool erilist tähelepanu õppe kvaliteedile ning ettevõtlikkusele, organisatsiooni arengus innustava õpi- ja töökeskkonna loomisele.

Rektoraat seisuga 31.12.2014

*professor **Volli Kalm***
rektor

Martin Hallik
õppeprorektor

Marco Kirm
teadusprorektor

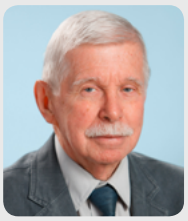
Erik Puura
arendusprorektor

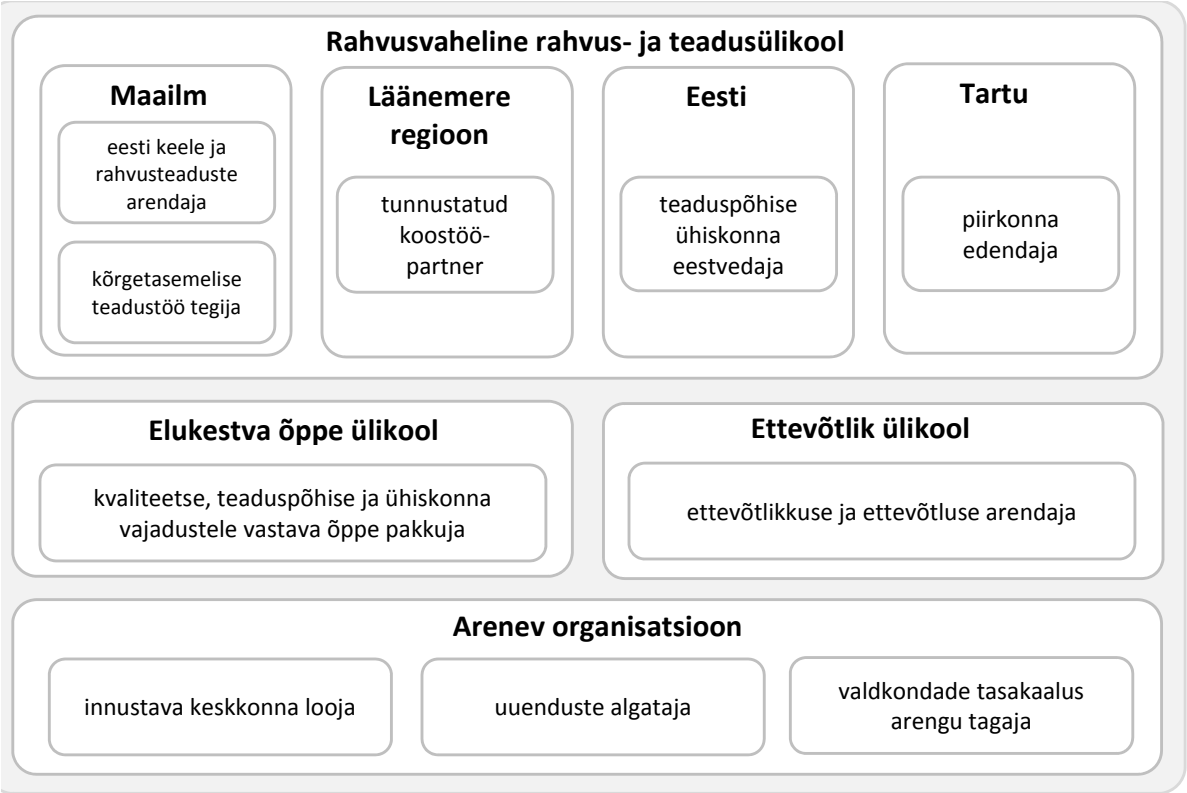
Andres Liinat
kantsler

Taimo Saan
finantsjuht

Ivar-Igor Saarniit
akadeemiline sekretär

Tartu Ülikooli arengukava aastateks 2015–2020 struktuur

Tartu Ülikooli põhiväärtused
Teaduspõhisus on professionaalsuse kriteerium kõiges, mida ülikoolis teeme. **Akadeemiline vabadus** ja **ülikooli autonoomia** aitavad meil ideid ellu viia, kuid sellega kaasneb **vastutus** oma otsuste eest. **Avatus** uutele ideedele, **koostöö** inimeste, organisatsioonide ja teadusvaldkondade vahel ning **inimkesksuse** ja **individuaalse arengu väärtustamine** aitavad kaasa positiivsetele muutustele nii ülikoolis kui ka ümbritsevas maailmas.

Uus arengukava kehtib 1. jaanuarist 2015. Rektor on kinnitanud 2015. aasta tegevuskava, mida koostati koos 2015. aasta eelarve planeerimisega, võttes arvesse ka teaduskondade ja kolledžite kavandatud tegevuse. A2020 võtmenäitajad ja pikaajaline tegevuskava esitatakse nõukogule 2015. aasta kevadel.

2014. aasta kevadel, arengukava koostamise lõpus, toimus ülikoolis ka **riskide sisehindamine**. Peamiseks riskide maandamise vahendiks on planeeritud A2020 tegevuskava, sh juhtimisreformi elluviimine.

2014. aastal alustati ülikoolis ettevalmistusi 2015. aastal toimuvaks **institutsionaalseks akrediteerimiseks**. Akrediteerimise käigus antakse hinnang ülikooli tegevuse ning õppe- ja uurimiskeskkonna vastavusele õigusaktidega, ülikooli eesmärkidele ja arengukavale. 2015. aasta aprillis külastab Tartu Ülikooli rahvusvaheline hindamiskomisjon. Kui ülikooli juhtimine, töökorraldus, õppe- ja teadustegevus ning õppe- ja uurimiskeskkond vastavad nõuetele, akrediteeritakse ülikool seitsmeks aastaks.

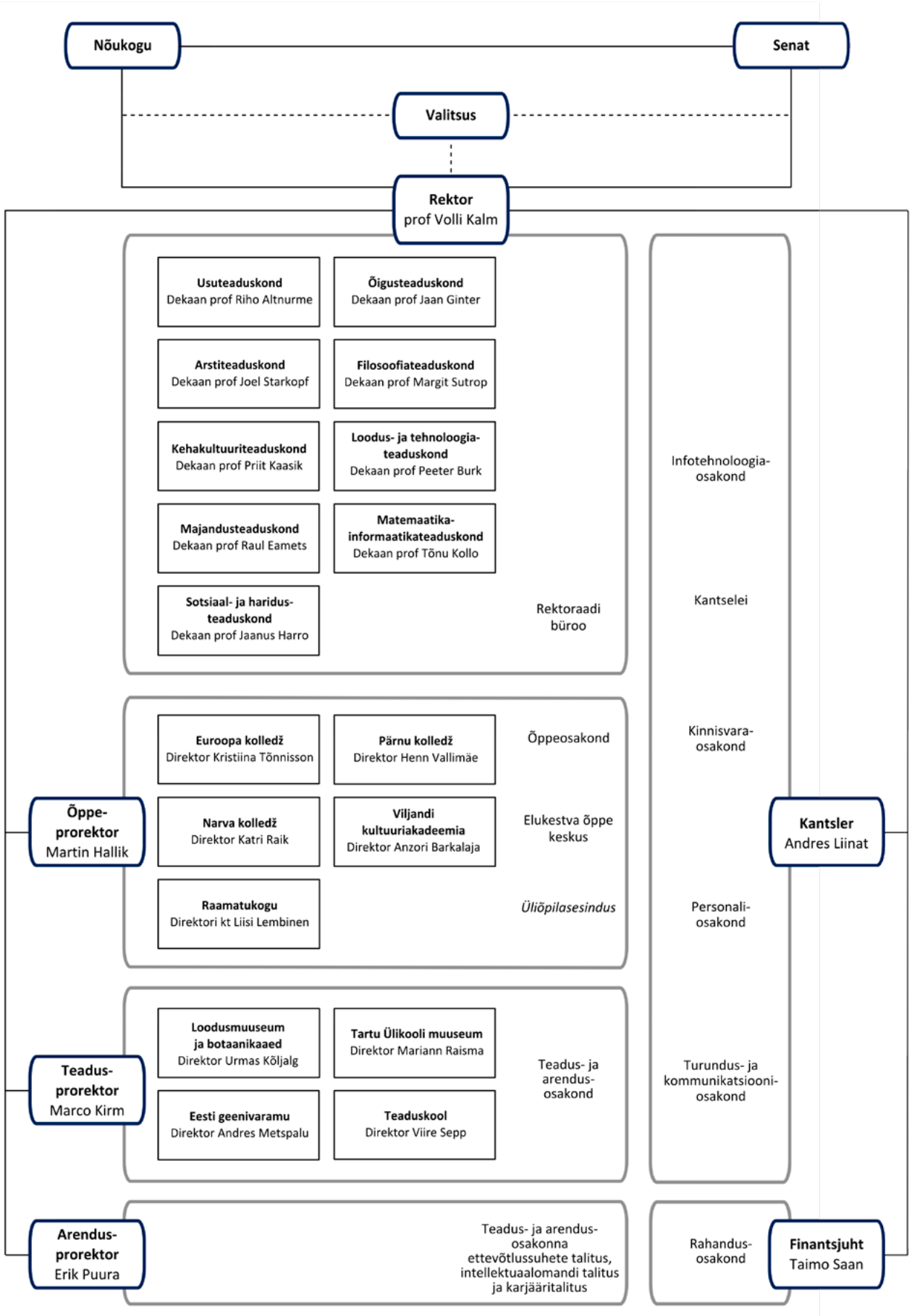
TULEMUSLEPING: ülikool koostab rahvusvahelistumise arengu- ja tegevuskava

Ülikool on oma olemuselt rahvusvaheline ja rahvusvahelistumist käsitletakse Tartu Ülikoolis kõigi tegevuste orgaanilise osana. 2014. aastal kinnitatud Tartu Ülikooli arengukavast A2020 tulenevad rahvusvahelistumisega seotud eesmärgid ja tegevussuunad ning rahvusvahelistumise tegevuskava kinnitatakse ülikooli tegevuskava raames.

Tartu Ülikooli rahvusvahelistumise eesmärgid aastateks 2015–2020

TARTU ÜLIKOOLI STRUKTUUR SEISUGA 31.12.2014

ÜLDINE TEGEVUSKESKKOND

Ülikooli tegevuskeskkonna kujundamisel on olulised nii Eesti ja Euroopa Liidu strateegiad kui ka rahastamisinstrumendid. Euroopa Liidu selle kümnendi majanduskasvu strateegias „**Euroopa 2020**“ on hariduse omandamine ja selle rahvusvahelise dimensiooni tugevdamine prioriteetide hulgas samaväärselt teadus- ja arendustegevusega. Euroopa Komisjon viitab, et Euroopa vajab erinevaid kõrgkoole ning igaüks neist peab täiuslikkuse poole pürgides lähtuma oma põhi ülesannetest ja strateegilistest prioriteetidest. Teadmistepõhine majandus vajab inimesi, kellel on sobiv oskuste kombinatsioon: valdkonnaülesed pädevused, digitaalajastu oskused, loovus ja paindlikkus ning oma eriala süvateadmised.

Meetmed Erasmus+ eesmärkide täitmiseks hariduse ja koolituse valdkonnas

- *õpiränne*
- *strateegiline koostöö ja heade tavade vahetamine*
- *poliitikate kujundamine*

Euroopa haridus-, koolitus-, noorte- ja spordiprogramm aastateks 2014–2020 kannab nime **Erasmus+**. Programm Erasmus+ sündis ajavahemikul 2007–2014 Euroopa Komisjoni elluviidud seitsme programmi lõimimise tulemusena.

Euroopa Komisjon panustab Euroopa teadusruumi arengusse teaduse ja innovatsiooni raamprogrammi „**Horisont 2020**“ kaudu, mis on üks tähtsamaid Euroopa teadusruumi loomise rahastamisallikaid. Programm „Horisont 2020” on põhiline vahend strateegia „Euroopa 2020“ eesmärkide täitmise toetamisel ning juhtalgatuse „**Innovaatiline liit**” ellu viimisel. Viimane näeb teadus- ja arendustegevuse ning innovatsioonipoliitika raames ette keskendumist ühiskonna ees seisvatele peamistele probleemidele, nagu kliimamuutused, energeetika ning ressursitõhusus, tervishoid ja demograafilised muutused, ning panustamist innovatsiooniahela iga lüli tugevdamisse, alusuuringutest kuni turundamiseni.

TÜ, TTÜ ja Edinburghi ülikool esitasid professor **Jaak Vilo** eestvedamisel Horisont 2020 Teaming’u meetmesse taotluse luua Eestisse IT-valdkonna kompetentsuskeskus. EE-IT: digitaalselt sidusa majanduse tippkeskuse loomise idee oli konkursi esimeses voorus edukas. Euroopa Liit rahastab terve Euroopa kohta 5–6 projekti.

Elukestva õppe põhimõtted

- *õppija aktiivne osalus ja vastutus*
- *koostöö ja üksteiselt õppimine*
- *õpivõimaluste kvaliteet, paindlikkus, info läbipaistvus ja usaldusväärsus*
- *inimeste erivajadustega arvestamine õppetöö korralduses ja õpikeskkonnas*
- *sooline tasakaal*
- *avatus, sallivus ja rahvusvaheline koostöö*
- *Eesti riigi, keele ja kultuuri jätkusuutlikkus*
- *säästev areng*
- *tõenduspõhine otsustamine*

STRATEEGIAD

„**Eesti elukestva õppe strateegia 2020**“ kiitis Vabariigi Valitsus heaks veebruaris 2014. Elukestva õppe strateegia on haridusvaldkonna tähtsamaid arenguid suunav dokument, mis on aluseks riigi hariduseelarve valikutele aastatel 2014–2020 ning mille põhjal töötatakse välja vajalike muutuste saavutamist toetavad programmid, sh kõrgharidusprogramm.

Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsioonistrateegia „**Teadmistepõhine Eesti 2014–2020**“ kiideti Riigikogus heaks jaanuaris 2014. Kui senised strateegiad keskendusid eelkõige teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni võimekuse arendamisele, siis aastatel 2014–2020 on eesmärk kasutada loodud potentsiaali Eesti arengu ja majanduskasvu heaks. Strateegias kasutatud uus lähenemine kasvuvaldkondade määratlemisele pärineb OECD ja Euroopa Komisjoni väljaarendatud „nutika spetsialiseerumise“ kontseptsioonist.

Nutika spetsialiseerumise kasvuvaldkonnad Eestis

- *IKT horisontaalselt läbi teiste sektorite*
- *tervisetehnoloogiad ja -teenused*
- *ressursside efektiivsem kasutamine*

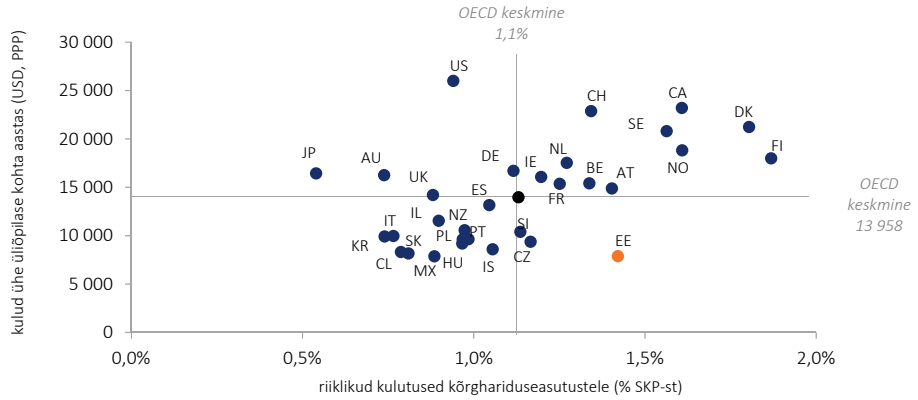
2013. aasta oktoobris kinnitas Vabariigi Valitsus „**Eesti ettevõtluse kasvustrateegia 2014–2020**“, mille fookus on suure potentsiaaliga tegevusaladel. Kui Haridus- ja Teadusministeerium panustab kasvuvaldkondade arendamisse teadus- ja arenduspoliitika instrumentidega, siis Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium realiseerib riigi huve kolme peamise instrumendi kaudu, milleks on nõudluspoole poliitikate arendamine (suurem riigi võimekus ja valmisolek olla innovaatiliste lahenduste tellija), koostöövõrgustike arendamine ning start-up ettevõtluse hoogustamine.

2014. aastal uuendatud teadustaristu teekaart määratleb riikliku tähtsusega teadustaristu arendamise pikaajalised vajadused Eestis, arvestades seejuures nutika spetsialiseerumise kasvualadega. Aastani 2020 planeerib Haridus- ja Teadusministeerium investeerida riikliku tähtsusega teadustaristu arendamiseks koos taotlejapoolse omafinantseeringuga ligi 31 miljonit eurot.

RIIKLIKUD KULUTUSED KÕRGHARIDUSELE JA TEADUSELE

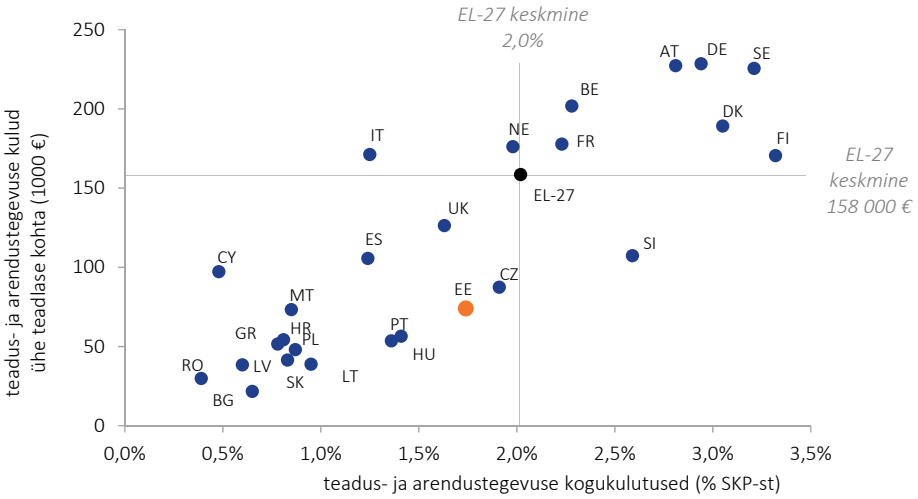
OECD 2014. aasta ülevaate[1] kohaselt on Eesti kõrghariduse kulude kasv aastatel 2000–2011 olnud OECD riikide hulgas üks kiiremaid, kuid kulutused ühe üliõpilase kohta aastas on Eestis OECD riikide keskmisest üle poole väiksemad.

Riigi investeering kõrgharidusasutustesse oli 2011. aasta andmetel 1,4% SKP-st, mis on suurem kui OECD riikides keskmiselt (1,1%). Avaliku ja erasektori kulutused kokku moodustasid 1,7% SKP-st, mis on samuti kõrgem kui OECD riikides keskmiselt (1,6%). Kuigi Eesti kõrghariduse kulude kasv on aastatel 2000–2011 olnud OECD riikide hulgas üks kiiremaid, suurenes samal ajal ka üliõpilaste arv. Kulutused ühe üliõpilase kohta aastas on Eestis poole väiksemad OECD riikide keskmisest: 2011. aastal 7868 USA dollarit (OECD keskmine 13 958 USA dollarit), arvestades ostujõu pariteeti.

Riiklikud kulutused kõrgharidusele protsendina SKP-st ja ühe üliõpilase kohta aastas OECD riikides 2011. aastal (PPP – purchasing power parity*, ostujõu pariteet). Allikas: OECD*

Eesti **teadus- ja arendustegevuse intensiivsus** ehk TA kogukulude suhe sisemajanduse koguprodukti oli 2013 aastal 1,7%. Kuigi see on lähedal Euroopa Liidu keskmisele (2,0%), moodustavad kulutused ühe teadlase kohta Eestis ainult 47% Euroopa Liidu keskmisest (2013. aastal Eestis 74 000 eurot, Euroopa Liidus keskmiselt 158 000 eurot). Vahepealsel ajal (2011–2012) oli TA kogukulude suhe sisemajanduse koguprodukti ka Eestis suurem kui 2%, kuid selline kiire lühiajaline TA kogukulutuste kasv oli tingitud peamiselt Eesti õlitööstuse investeeringutest uutesse tehnoloogilistesse arendustesse. Hoolimata 2013. aastal aset leidnud langusest on Eesti teadus- ja arendustegevuse kogukulutused pikemaajalise kasvutrendiga. Ettevõtlussektori rahastuse osakaalu suurenemise tõttu viimase 10 aasta jooksul on vähenenud riigi osakaal TA kogukulude rahastamisel. Samas on suurenenud riigipoolne rahastamise maht (sh arvestades ka Euroopa Liidu toetusi).

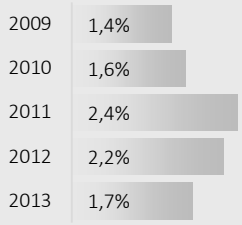

Teadus- ja arendustegevuse kogukulutused protsendina SKP-st ja ühe teadlase kohta aastas Euroopa Liidu riikides 2013. aastal. Allikas: Eurostat, Science and technology statistics (rd_p_persocc, rd_e_gerdtot, andmete väljavõte veebruar 2015)

Riigieelarvest rahastati 2014. aastal kõrgharidus- ja teadusasutusi kokku 327 miljoni euro eest, mis moodustab umbes 4% riigieelarve kogukuludest.

Ajavahemikul 2014–2020 on teadusele ja kõrgharidusele planeeritud eraldada EL struktuuritoetusi 305,3 miljonit eurot.

TA kogukulutuste osakaal SKP-st Eestis

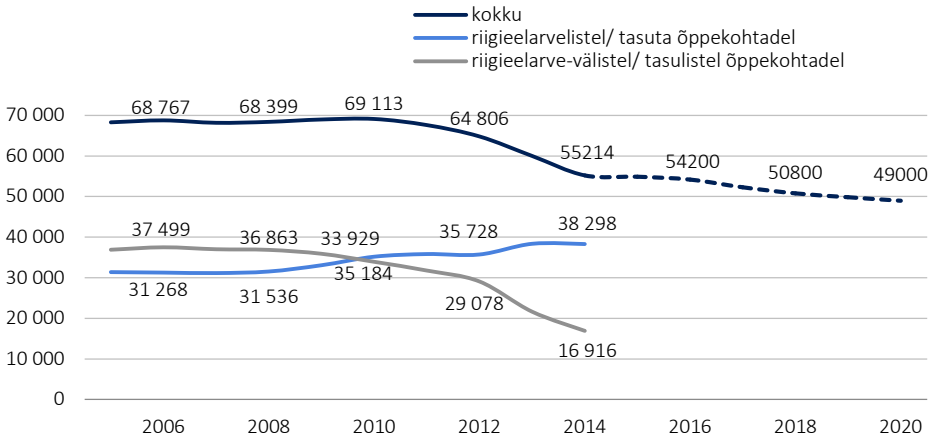
TA kulud ühe teadlase kohta Eestis olid 2013. aastal 74 000 eurot.

[1] *Education at a Glance 2014: OECD Indicators, OECD Publishing. oecd.org/edu/Education-at-a-Glance-2014.pdf.*

TEGEVUSKESKKONNA MUUTUSED

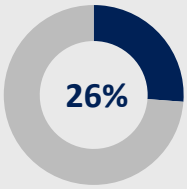
2014. aastal alustas Eestis kõrgharidusõpinguid 13 477 üliõpilast, 8% vähem kui 2013. aastal.

Rahvastiku vähenemine on mõjutanud ka Eesti üliõpilaste arvu. Viimase kolme aastaga on üliõpilaste arv Eestis kahanenud 18%. 2014/2015. õppeaastal võeti kõrghariduse esimesele astmele 13 477 üliõpilast. Seniste vastuvõtuandmete, rahvastikustatistika ning rahvastikuprognoosi alusel saab ligikaudselt hinnata, milline on kõrghariduse esimesele astmele vastuvõetute minimaalne vajadus Eestis, et kõrgharidusega inimeste osakaal vanuserühmas 30–40 eluaastat oleks tulevikus 40%. Aastatel 2015–2017 peaks kõrghariduse esimesel astmel õpinguid alustama igal aastal 8000–9000 üliõpilast, ajavahemikul 2018–2023 aga igal aastal 7000–7500 üliõpilast.

Üliõpilaste arv Eestis rahastamisallika lõikes aastatel 2006–2014 ning üliõpilaste arvu prognoos aastani 2020. Allikas: Eesti Hariduse Infosüsteem (EHIS), Haridus- ja teadusministeerium (HTM)

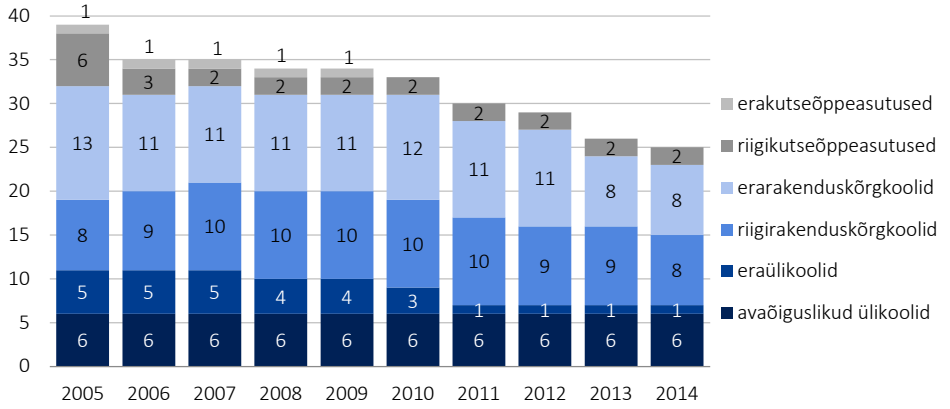
Tartu Ülikooli üliõpilaste osakaal Eesti üliõpilastest 2014. aastal

2014/2015. õppeaastal õppis **Eesti kõrgkoolides kokku 55 214 üliõpilast**, kellest 64% õppis riigieelarvelistel/tasuta õppekohtadel. Üliõpilaste koguarv on vähenenud peamiselt tasulises õppes õppijate arvelt, samas kui riigieelarvelistel/tasuta õppekohtadel õppijate arv on viimase viie aasta jooksul jõudsalt kasvanud.

2014/2015. õppeaasta alguses oli Eestis 25 kõrgharidust pakkuvat õppeasutust.

Aastatel 2009–2011 toimunud Eesti kõrgkoolide üleminekuhindamine, samale perioodile langenud majandussurutis ning noorte eagrupi kahanemine aitas kaasa kõrgkoolide arvu kahanemisele.

Õppeasutuste arv, kus saab õppida kõrghariduse õppekavadel 2005–2014 (õppeaasta alguse seisuga). Allikas: EHIS

Ettevalmistamisel on 2014. aastal teadus- ja arendusnõukogu tellitud Eesti ülikoolide, teadusasutuste ja rakenduskõrgkoolide võrgu ning tegevussuundade raport.

Kümne aasta jooksul (2005–2014) on Eestis vähenenud sotsiaalteadusi õppivate üliõpilaste osakaal (39%-lt 31%-ni) ning suurenenud loodus ja täppisteaduste ning tehnikaaladel õppivate üliõpilaste osakaal (22%-lt 29%-ni). Kõrgkoolidevahelises koostöös ja tööjaotuses on veel ruumi kokkulepeteks, mis aitavad õppimisvõimaluste pakkumisel ebamõistlikku killustatust ja dubleerimist kahandada.

Kõrghariduse rahastamisreform rakendub tervikmahus 2016. aastal.

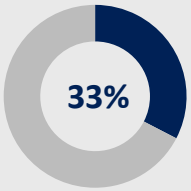
Kõrgkoolide rahastamise aluseks ei ole alates 2013. aastast enam riiklik koolitustellimus, vaid **tulemuspõhine tegevustoetus**. Tegevustoetuse eraldamiseks sõlmis Haridus- ja Teadusministeerium aastateks 2013–2015 iga ülikooliga tulemuslepingu, kus lepiti kokku ülikooli tegevuse peamised kvantitatiivsed ja kvalitatiivsed tulemusnäitajad, aga ka vastuvõtu suurust puudutavad eesmärgid. 2015. aastal toimub lepingu täitmise hindamine

ning tulemuslepingu sõlmimine järgmiseks kolmeaastaseks perioodiks. Tegevustoetuse eraldamise aluseid töötatakse veel välja.

Riigi poolt 2014. aastal õppeasutustele eraldatud tegevustoetus eurodes. Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium (HTM)

Tartu Ülikoolile eraldatud kõrghariduse tegevustoetuse osakaal 2014. aastal

Eesti kõrgkoolide 2012. aasta vilistlaste uuringu[2] tulemused näitavad, et Eesti kõrgkoolide lõpetanute üldine olukord on hea. Vilistlaste rahulolu läbitud õpingutega on kõrge ning suurem osa vilistlastest on oma tööga rahul. Kaks aastat peale lõpetamist on 82%-l vastanutest töökoht, töötute osakaal jääb 2% juurde, mis on Eesti keskmisest märgatavalt madalam. 75% vastanutest töötab ametikohal, mis eeldab kõrgharidust. Peamiseks töökoha valiku põhjuseks on seos õpitud erialaga. Põhitöö on õpitud erialaga seotud kõige sagedamini tervise valdkonnas (93% töötavatest vastanutest) ja arvutiteadustes (90%). Kõige väiksem on õpingute ja praeguse põhitöö seotus humanitaaria (41%) valdkonna lõpetanutel.

2014. aastal oli diskussiooni keskmes ka **teadus- ja arendustegevuse valdkonna rahastamine**. Septembris saatsid nii Tartu Ülikooli senat kui ka Eesti Teadusagentuuri hindamisnõukogu, rektorite nõukogu ja Eesti Teaduste Akadeemia pöördumise Vabariigi Valitsusele, et juhtida tähelepanu Eesti teaduse arengut ja kestlikkust ohustavatele probleemidele. Sügisel kutsus haridusminister kokku teaduse rahastamise töörühma, mis on analüüsinud teaduse rahastamise korraldust ning teinud ettepanekuid selle paremaks korraldamiseks. Ühe olulise sammuna nähakse konkurentsipõhise projektitoetuse ja hindamispõhise institutsionaalse baasrahastuse eristamist, suurendades seejuures baasrahastuse osakaalu rahastamismudelis.

Teadus- ja innovatsiooni-poliitika seireprogrammi TIPS meeskond koostöös Riigikogu kultuurikomisjoni, Rektorite Nõukogu ja Eesti Teadusagentuuriga korraldas konverentsi „Eesti teadus meie riigi kestlikkuse hoidjana: väljakutsed ja võimalused?“

Tartu Ülikool viib koos Tallinna Tehnikaülikooliga ellu Euroopa Liidu rahastatavat teadus- ja innovatsioonipoliitika seireprogrammi (TIPS). Programmi raames on valminud uuringud, mis on andnud poliitikasoovitusi Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia väljatöötamiseks ja rakendamiseks.

2014. aastal algas **Euroopa Liidu uus seitsmeaastane eelarveperiood**. Euroopa Liidu toetuste kasutamiseks sõlmiti 20. juunil 2014 Eesti ja Euroopa Komisjoni vahel partnerluslepe, milles lepiti kokku rahastamisprioriteedid, eesmärgid ja tulemused ning vahendite administreerimise üldine korraldus. Partnerlusleppe alusel koostatud „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2014–2020“ kinnitas Euroopa Komisjon detsembris 2014. Eesti suunab eurotoetust hariduse, tööhõive, majanduse, keskkonna ja energeetika, transpordi ja infotehnoloogia arendamiseks. Uue perioodi toetuste kasutamise läbivaks märksõnaks on rakenduskava eesmärkide ja indikaatorite täitmisele orienteeritus ehk rahastamise tulemuspõhisus. 2018. aastal hinnatakse kõigi prioriteetsete suundade tõhusust, tulemuslikkust ja mõju ning sellele järgneb väljumisstrateegia rakendamine.

Planeeritav toetus Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisalasse aastateks 2014–2020 on 800 miljonit eurot.

Ühtekuuluvuspoliitika fondide **rakenduskava 12 prioriteeti**:

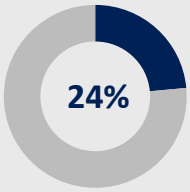
- ühiskonna vajadustele vastav haridus ja hea ettevalmistus osalemaks tööturul,
- sotsiaalse kaasatuse suurendamine,
- tööturule juurdepääsu parandamine ja tööturult väljalangemise ennetamine,
- kasvuvõimeline ettevõtlus ja seda toetav teadus- ja arendustegevus,
- väikese ja keskmise suurusega ettevõtete arendamine ja piirkondade konkurentsivõime tugevdamine,
- energiatõhusus,
- veekaitse,
- roheline infrastruktuur ja hädaolukordadeks valmisoleku suurendamine,
- linnapiirkondade jätkusuutlik areng,
- jätkusuutlik transport,
- IKT teenuste taristu,
- haldusvõimekus.

[2] *Laan, M., Kuusk, A., Sunts, H., Urb, J. (2015) Eesti kõrgkoolide 2012. aasta vilistlaste uuring. Lõpparuanne. Tartu: Haridus- ja Teadusministeerium.*

ÕPPETÖÖ

ÕPINGUTE ALUSTAMINE

Tartu Ülikoolis õpinguid alustanute osakaal kõigist vastuvõetud üliõpilastest Eestis 2014. aastal

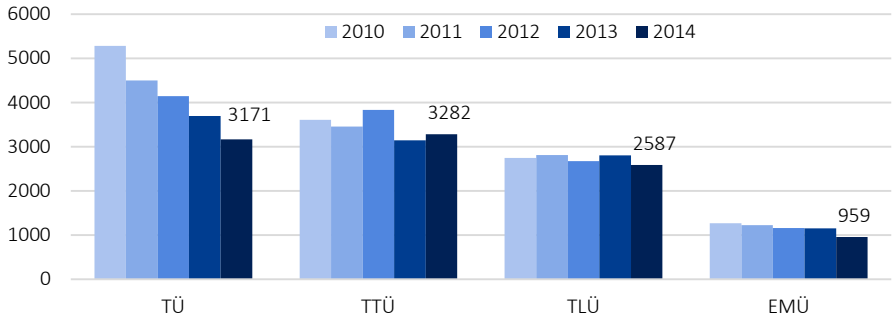

Tartu Ülikooli oli 2014. aastal raskem sisse saada: kandideerimiseks vajalik punktisumma oli varasemast aastast 10% kõrgem.

Eestis omandas 2014. aastal üldkeskhariduse 7732 õpilast, mis on 15% vähem kui 2013. aastal. 4052 gümnaasiumilõpetanut (52%) jätkas õpinguid mõnes Eesti kõrgkoolis. Avaõiguslikud ülikoolid võtsid kõrghariduse esimesele astmele kokku vastu 7256 üliõpilast, mis näitab gümnaasiumi varasematel aastatel lõpetanute ning kaugõppesse kandideerijate suurt osatähtsust õppekohtade täitmisel.

A2015 EESMÄRK: ülikoolis õpib mitmekesise taustaga, võimekas ja motiveeritud üliõpilaskond

Demograafilist trendi arvestades on Tartu Ülikoolis õppekohtade koguarvu vähendatud, peale selle on kvaliteedi kindlustamise eesmärgil vastuvõtunõudeid rangemaks muudetud. Seetõttu on Tartu Ülikooli alates 2010/2011. õppeaastast võetud vastu järjest vähem üliõpilasi.

Vastuvõetud üliõpilaste arv suurematesse Eesti ülikoolides aastatel 2010–2014. Allikas: EHIS

Võimekate ja motiveeritud üliõpilaste vastuvõtuks on Tartu Ülikoolis kehtestatud kandideerimiseks vajalik minimaalne punktisumma. Ainult selle lävendi ületanutel on võimalik ülikooli õppima kandideerida, kuid punktisumma ületamine ei taga veel sissesaamist. Erinevalt teistest suurematest ülikoolidest järelkonkursse vabaks jäänud õppekohtade täitmiseks ei korraldata.

Teiste linnade gümnasistid said ülikooli lahtiste uste päevale sisseastumistingimuste ja õppimisvõimalustega tutvuma tulla eribussidega.

Alates 2014. aastast muutus gümnaasiumi lõpetamisel riigieksamite sooritamise kord ning senise ühe kohustusliku ja kahe valikulise eksami asemel tuleb gümnaasiumi lõpetamiseks teha kolm kohustuslikku riigieksamit: eesti keel või eesti keel teise keelena, matemaatika ning võõrkeel. Seoses riigieksamite süsteemi reformiga on ülikooli sisseastumiseksamite osakaal tõusnud. Paljudel õppekavadel pakuti sisseastumiseksam välja alternatiivina matemaatika riigieksamile.

Senat kiitis 2013. aastal heaks 2014/2015. õppeaasta vastuvõtu põhimõtted, mille kohaselt vähendati õppekohti (esimesel astmel 7%, teisel astmel 6%) ning nähti ette õppetöö ümberkorraldamine õppekavadel, millel õpib bakalaureuseõppes kokku vähem kui 15 ning magistriõppes vähem kui 10 üliõpilast. Doktorantide vastuvõtu ülempiiriks seati 180 õppekohta. Riikliku tegevustoetusega rahastatud õppekohtade arv jäi samaks (161), lisaks oli võimalik moodustada kuni 19 tegevustoetusevälise rahastusega doktoriõppekohta.

	2013		2014	
	vastuvõtuks moodustatud õppekohtade arv	õppekohtade täitmine	vastuvõtuks moodustatud õppekohtade arv	õppekohtade täitmine
kõrghariduse esimene aste	2 585	92%	2 415	82%
magistriõpe	1 456	88%	1 370	83%

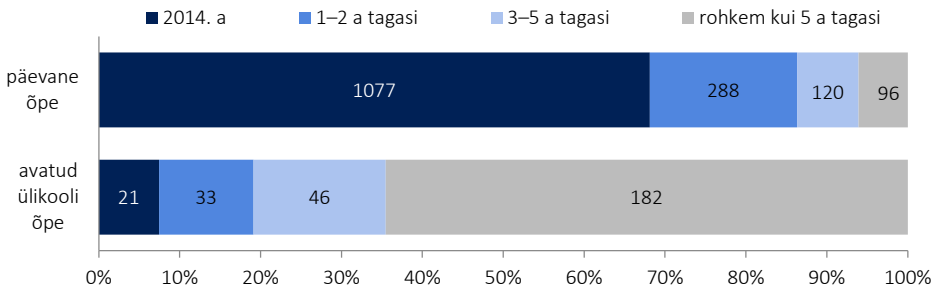
2014. aastal valmis sisseastumise infosüsteemi 2013. aasta andmete alusel analüüs, mille raames koostati iga õppekava potentsiaalset sihtrühma ja selle käitumise hindamist võimaldav õppekava profiil. Analüüsi tulemusi on arvesse võetud 2015/2016. õppeaasta vastuvõtu kavandamisel.

Tartu Ülikooli üliõpilaste hulka lisandus 2014. aastal kõrghariduse kolmel astmel kokku 3410 üliõpilast. Suurem osa nendest – **3302 üliõpilast**[3] – alustas õpinguid vastava õppeastme esimesel aastal, ülejäänud jätkasid kunagi katkenud õpinguid või tulid üle mõnest teisest kõrgkoolist, kandideerides vabanenud õppekohtadele.

Olümpiaadide ja ainevõistluste tulemuste alusel kvalifitseerus 2014. aastal sisse astuma 187 õpilast, neist eritingimuse alusel asus ülikooli õppima 81 isikut (43%). Kogemus näitab, et umbes 10% kvalifitseerunutest ei kasuta soodustust ning astub ülikooli tavakorras.

2014. aastal alustas Tartu Ülikooli **kõrghariduse esimesel astmel** õpinguid **1927 üliõpilast**: bakalaureuseõppes 1281, rakenduskõrgharidusõppes 374 ning integreeritud bakalaureuse- ja magistriõppes 272 üliõpilast.

Vastsete gümnaasiumilõpetanute osakaal Tartu Ülikooli kõrghariduse esimesele astmele sisseastunutest oli 2014. aastal 57%.

2014. aastal Tartu Ülikooli kõrghariduse esimesele astmele vastuvõetud üliõpilaste osakaal üldhariduskooli lõpetamise aja järgi. Allikas: Tartu Ülikooli õppeinfosüsteem (ÕIS)

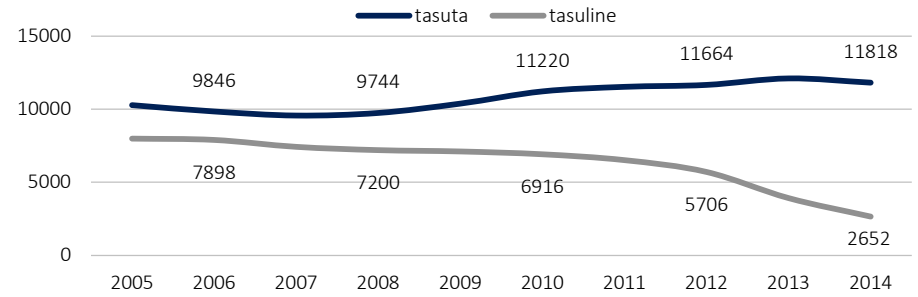
Tartu Ülikooli asuti õppima kõikidest Eesti maakondadest. Suurima osakaaluga olid Harjumaa (27%) ja Tartumaa (25%). Suurem oli immatrikuleeritute osakaal ka maakondadest, kus asuvad ülikooli regionaalsed kolledžid (Ida-Virumaa, Pärnumaa ja Viljandimaa).

Magistriõppes alustas 2014. aastal õpinguid **1207 üliõpilast** (911 päevases õppes ning 296 avatud ülikooli õppes). Aasta-aastalt suureneb ka teistest kõrgkoolidest Tartu Ülikooli õppima asujate osakaal. 2014. aastal Tartu Ülikoolis magistriõppesse lisandunud üliõpilastest 37% oli oma eelnevad õpingud lõpetanud mujal kui Tartu Ülikoolis, sh 16% välisülikoolis, 4% Tallinna Ülikoolis, 3% Tallinna Tehnikaülikoolis, 2% Eesti Maaülikoolis.

Doktoriõppes alustas 2014. aastal õpinguid **168 doktoranti**, mis on 13 doktoranti vähem kui 2013. aastal. Kahanemine toimus tegevustoetuseväliste doktoriõppekohtade arvelt, kuna nende õppekohtade täitmisel tuli struktuuriüksustel tagada rahastuse olemasolu.

ÕPPIMINE

2014. aastal õppis Tartu Ülikoolis **14 470 üliõpilast**. Üliõpilaste arv on võrreldes 2013. aastaga vähenenud 10%. Tasulistel õppekohtadel õppis 18% kõikidest üliõpilastest.

Riigieelarvelistel/tasuta ja riigieelarvevälistel/tasulistel õppekohtadel õppivate üliõpilaste arv ajavahemikul 2005–2014. Allikas: ÕIS

Vastuvõetute arv

2010	5398
2011	4572
2012	4255
2013	3810
2014	3302

Vastuvõetute arv kõrghariduse esimesele astmele

2010	3533
2011	2803
2012	2626
2013	2359
2014	1927

Vastuvõetute arv magistriõppesse

2010	1583
2011	1513
2012	1439
2013	1270
2014	1207

Vastuvõetute arv doktoriõppesse

2010	282
2011	256
2012	190
2013	181
2014	168

Üliõpilaste arv

2010	18136
2011	18047
2012	17370
2013	16025
2014	14470

Tasulistel õppekohtadel õppivate üliõpilaste arv kahanes 2013. aastaga võrreldes 32%.

[3] *Vastuvõetute arvus kajastuvad isikud, kes immatrikuleeriti ajavahemikul 11.11.2013–10.11.2014 ning kes õppisid seisuga 10.11.2014. Siia hulka on arvestatud ka ühisõppekavadele astunud üliõpilased. Seetõttu erineb Tartu Ülikooli vastuvõetute arv EHISe riiklikust statistikast, mis näitab ühisõppekavadele astunud üliõpilasi vaid koordineeriva ülikooli üliõpilaste hulgas.*

Üliõpilaste arv kõrghariduse esimesel astmel

2010	12324
2011	11923
2012	11176
2013	10075
2014	8931

Üliõpilaste jaotus nelja valdkonna vahel

- socialia *45%*
- realia et naturalia *21%*
- humaniora *20%*
- medicina *13%*

Üliõpilaste arv magistriõppes

2010	4375
2011	4631
2012	4690
2013	4493
2014	4138

Üliõpilaste arv doktoriõppes

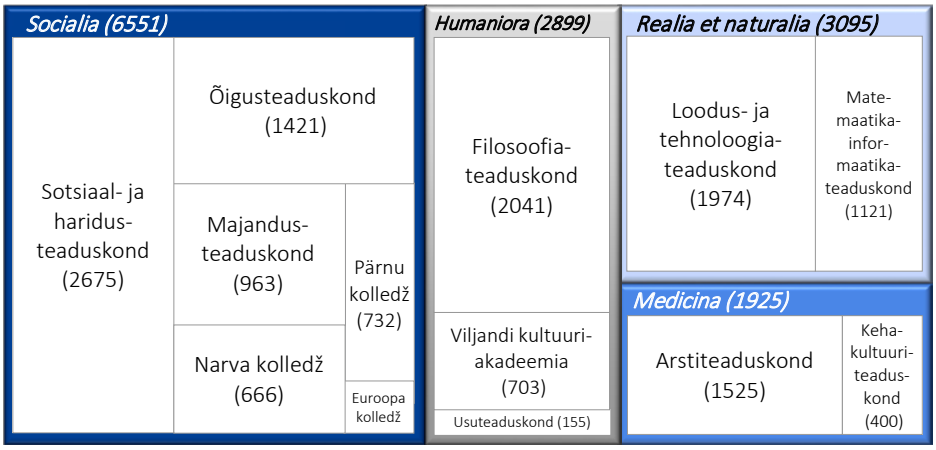
2010	1437
2011	1493
2012	1504
2013	1457
2014	1401

Õppekavade arv

2010	240
2011	201
2012	194
2013	193
2014	195

TULEMUSLEPING: ülikool tagab rahvusülikoolina eesti keeles kõrghariduse omandamise humanitaar-, sotsiaal-, arsti- ja loodusteaduste alal

Ainukese klassikalise ülikoolina Eestis on Tartu Ülikooli eripära ja eelis teiste ülikoolide ees tema laiapõhjalisus. 2014. aastal õppisid üliõpilased üheksas teaduskonnas ja neljas kolledžis kokku 195 õppekaval, sh kaheksal ühisõppekaval. Ühisõppekavadel õppijatest 134 üliõpilast õppis Tartu Ülikooli koordineeritavatel õppekavadel, 291 üliõpilast teiste kõrgkoolide koordineeritavatel õppekavadel. Kõige rohkem üliõpilasi õppis 2014. aastal sotsiaal- ja haridusteaduskonnas (2675 üliõpilast).

Tartu Ülikooli üliõpilaste arv ülikooli nelja valdkonna ning struktuuriüksuste lõikes 2014. aastal. (Ristkülikud joonisel on omavahel proportsioonis, kogu joonis = 100%.) Allikas: ÕIS

Teadusülikoolina pöörab ülikool erilist tähelepanu magistri- ja doktoriõppe osatähtsuse suurendamisele. Viimase viie aasta jooksul on Tartu Ülikoolis doktoriõppe ja magistriõppe üliõpilaste osakaal kasvanud, moodustades 2014. aastal 38% ülikooli üliõpilaskonnast. Magistri- ja doktoriõppe üliõpilaste osakaal oli kõrgeim *realia et naturalia* valdkonnas, kus kõrghariduse esimesel astmel õppis 46%, magistriõppes 35% ning doktoriõppes 19% üliõpilastest.

ÕPPEKAVAD

A2015 EESMÄRK: ülikool pakub õpet kvaliteedihindamise läbinud õppekavade alusel ja vähendab õppekavade killustatust

Alates 2012. aastast võib Eestis kõrgharidustasemel õpetada üksnes juhul, kui Vabariigi Valitsus on andnud õiguse vastavas õppekavagrupis seda teha. Tartu Ülikool on saanud kõikidel õppekavadel tähtajatu õppe läbiviimise õiguse.

2014/2015. õppeaastal toimus üliõpilaste **vastuvõtt 174 õppekavale**. Reformidest tulenenud õppekavade arvu muutuse suurust saab vaadata võrdluses 2006/2007. õppeaastaga, mil üliõpilased õppisid veel nii vanadel (4+2 süsteemi) kui ka uutel (3+2) õppekavadel, kuigi vastuvõtt toimus ainult uutele õppekavadele.

Õppekavade arv õppeastmeti 2006/2007. õppeaastal ning 2014/2015. õppeaastal

õppeaste	2006/2007		2014/2015	
	õppekavad, millele toimus vastuvõtt	õppekavad, millel õppis üliõpilasi	õppekavad, millele toimus vastuvõtt	õppekavad, millel õppis üliõpilasi
rakenduskõrgharidusõpe	19	39	14	22
bakalaureuseõpe	47	88	44	45
integreeritud bakalaureuse- ja magistriõpe	5	9	6	6
õpetajakoolituse kutseaasta		14		
magistriõpe	81	129	76	87
doktoriõpe	36	70	34	35
kokku	188	349	174	195

TULEMUSLEPING: ülikool vähendab vastuvõtuks avatud õppekavade arvu vähemalt 5%, korraldades ühtlasi vajadust, missiooni ja ressursse arvestades ümber õppetöö õppekavadel, mille õpiväljundid on sarnased või millel õpib kõrghariduse esimesel astmel vähem kui 15 ja magistriõppes vähem kui 10 üliõpilast

2014/2015. õppeaastal oli Tartu Ülikoolis 11 magistriõppe õppekava, millel õppis vähem kui kümme üliõpilast. Nendest kuuel õppekaval on üliõpilaste vastuvõtt lõpetatud aastatel 2010–2013 ning üks uus õppekava (finantsmatemaatika, mille õppekeeleks on inglise keel) avati vastuvõtuks 2013/2014. õppeaastal. Kõrghariduse esimesel astmel oli alla 15 üliõpilasega üks õppekava – klassikaline filoloogia (seitse üliõpilast).

Ajavahemikul 2014–2016 tuleb teaduskondadel ja kolledžitel koostada alatäitunud õppekavade edasise arengu tegevuskava. Lähtudes õppekavati kolme viimase aasta õppekohtade täituvusest tuleb otsustada, kas õppekaval vastuvõtt järgmisel aastal välja kuulutada, kavandada täiendavaid turundusmeetmeid, tegeleda õppekavaarendusega või õppekavad reorganiseerida.

A2015 EESMÄRK JA TULEMUSLEPING: ülikool suurendab ingliskeelsete õppeainete ja õppekavade arvu

Tartu Ülikooli õppekava statuudi kohaselt peavad **võõrkeelsed õppeained** sisalduma kõikides õppekavades. Ingliskeelsete õppeainete ja moodulite magistriõppekavadesse lisamist on toetatud ülikooli õppetegevuse toetuse fondist, sest järelevalve näitas mitmetes õppekavades probleeme võõrkeelsete õppeainete pakkumisel.

Välis- ja koduüliõpilaste ingliskeelsetel õppekavadel õppimist toetab alates 2013/2014. õppeaastast rakendunud ülikooli **sihtstipendiumide süsteem**. See võimaldab ingliskeelsel õppekaval õppida tasuta samadel alustel, mis kehtivad eestikeelsel õppekaval. 2013/2014. õppeaastal oli sihtstipendiumiga õppekohti seitsmel ingliskeelsel õppekaval.

Tartu Ülikoolis on lähtutud põhimõttest, et bakalaureuseõppes saab ingliskeelse õppekava avada vaid juhul, kui konkreetses õppesuunas on võimalik õppida ka eesti keeles. 2014. aastal avati vastuvõtt kahele uuele ingliskeelsele magistriõppekavale (filosoofia ning matemaatiline majandusteadus). 2014/2015. õppeaastal toimus õppetöö kokku **16 ingliskeelsel õppekaval**, enamik neist (14) magistritasemel. Kaheksa magistriõppe õppekava on loodud Haridus- ja Teadusministeeriumi finantseerimisprogrammide toel. Lisarahastus ajendas looma (ühis)õppekavu, mis ühendavad ülikoolide parima pädevuse ja on huvipakkuvad nii Eesti kui ka välisüliõpilastele. 2014/2015. õppeaastal õppis kõikidel ingliskeelsetel magistriõppekavadel 516 üliõpilast, sh 207 Eesti üliõpilast, kellest 85% (175 üliõpilast) õppis ühisõppekavadel.

Tartu Ülikool osaleb neljas Erasmus Munduse ühisprogrammis, ühes neist koordineeriva ülikoolina. 2014. aastal sai professor **Ivo Leito** eestvedamisel Erasmus+ programmist toetuse analüütilise keemia Erasmus Munduse ühisprogramm EACH (Excellence in Analytical Chemistry). Programmi partnerid on Université Claude Bernard Lyon 1, Åbo Akademi ja Uppsala Universitet.

VÄLISÜLIÕPILASED JA ÜLIÕPILASVAHETUS

A2015 EESMÄRK JA TULEMUSLEPING: ülikool pakub üliõpilastele rahvusvahelist ja kultuuriliselt mitmekesist õpikeskkonda ning suurendab üliõpilaste rahvusvahelist õpirännet

2014/2015. õppeaastal alustas Tartu Ülikoolis õpinguid 262 välisüliõpilast. Immatrikuleeritud välisüliõpilaste päritoluriikidest on enim esindatud Soome (28), Venemaa (23), India (22), Ukraina (21) ja Gruusia (21).

2014/2015. õppeaastal õppis Tartu Ülikoolis kokku **686 välisüliõpilast**, mis moodustas 4,7% üliõpilaste üldarvust. Magistriõppes õppis 49% ning doktoriõppes 20% kõigist Tartu Ülikoolis õppivatest välisüliõpilastest. Kokku õppis ülikoolis välisüliõpilasi 75 riigist.

38% kõigist välisüliõpilastest õppis *realia et naturalia*, 24% *socialia*, 20% *humaniora* ning 19% *medicina* valdkonnas. Viimase viie aasta jooksul on välisüliõpilaste osakaal kasvanud eelkõige *realia et naturalia* valdkonnas.

Ingliskeelsete õppekavade arv

2010	9
2011	12
2012	12
2013	14
2014	16

Välisüliõpilaste arv ja osakaal

2010	438	2,4%
2011	484	2,7%
2012	546	3,1%
2013	579	3,6%
2014	686	4,7%

Välisüliõpilaste arv ja osakaal kõrghariduse esimesel astmel

2010	168	1,4%
2011	165	1,4%
2012	181	1,6%
2013	190	1,9%
2014	208	2,3%

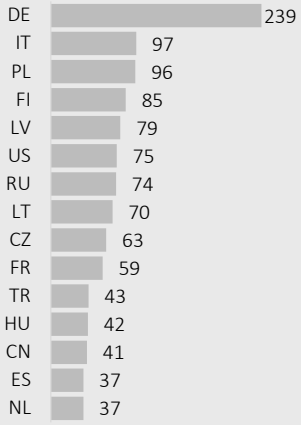
Välisüliõpilaste arv ja osakaal magistriõppes

2010	175	4,0%
2011	216	4,7%
2012	243	5,2%
2013	260	5,8%
2014	339	8,2%

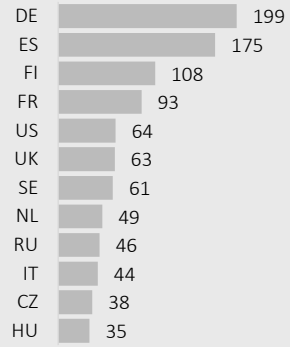
Välisüliõpilaste arv ja osakaal doktoriõppes

2010	95	6,6%
2011	103	6,9%
2012	122	8,1%
2013	129	8,9%
2014	139	9,9%

Riigid, kust on tulnud kolme viimase aasta jooksul kõige rohkem väliskülalisüliõpilasi

Riigid, kus Tartu Ülikooli üliõpilased on kolme viimase aasta jooksul kõige sagedamini õppimas käinud

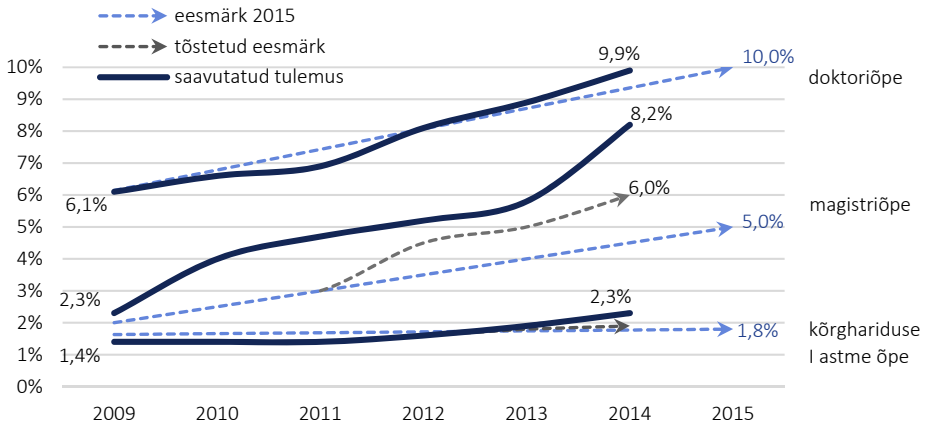

2014. aastal töötas ülikoolis kaheksa haridustehnoloogi, kes nõustasid õppejõude metoodiliselt ja tehniliselt e-kursuste loomisel ja korraldamisel.

2014. aastal anti kaheksale Tartu Ülikooli e-kursusele kvaliteedimärk.

*E-õppe päeval toimunud seminari „E-nägijate tuleproov" võitis meediauuringute professor **Pille Pruulmann-Vengerfeldt**.*

Välisüliõpilaste osakaal kõrghariduse kolmel astmel aastatel 2009–2014 (oodatav tulemus ning saavutatud tulemus)

2013/2014. õppeaastal õppis Tartu Ülikoolis **563 väliskülalisüliõpilast**. Erasmuse programmi raames õppis Tartu Ülikoolis kokku 283 vahetusüliõpilast (kasv 7%). Iga neljas Erasmuse programmi võimalusi kasutanud üliõpilane oli pärit mõnest partnerülikoolist Saksamaalt. Suurem huvi Tartu Ülikoolis õppimise vastu oli ka Itaalia ja Tšehhi üliõpilastel. Väljaspool Erasmuse programmi Tartu Ülikoolis õppivate väliskülalisüliõpilaste arv (280) on eelneva aastaga võrreldes kasvanud 23%.

Ülikooli andmetel suundus 2013/2014. õppeaastal **Tartu Ülikoolist välismaale** kokku **346 vahetusüliõpilast**, nendest 57 käis praktikal. 245 üliõpilast ehk 71% väliskõrgkoolides õppinud ja välispraktikal osalenud üliõpilastest kasutas Euroopa Liidu kõrgharidus-programmi Erasmus. Kõige enam üliõpilasi suundus programmi raames Saksamaale (14%), Hispaaniasse (12%) või Prantsusmaale (11%). Väljaspool Erasmuse programmi käis väliskõrgkoolides õppimas 101 Tartu Ülikooli üliõpilast.

Väli(külalis)üliõpilaste nõustamine, nii enne õppima tulemist kui ka õpingute kestel, toimub õppeosakonna välisüliõpilastalituses ja akadeemilistes üksustes. Iga semestri alguses toimub Tartut ja ülikooli tutvustav sissejuhatav lühikursus, välis(külalis)üliõpilastele on kättesaadavad juhendid ning infomaterjalid.

E-ÕPE

A2015 eesmärk: ülikool toetab tehnoloogia igapäevast kasutamist õppetöös

Õppemeetodite ja -vormide ajakohastamine on üks ülikooli eesmärkidest, mille saavutamiseks luuakse ja arendatakse veebipõhiseid õppimisvõimalusi. E-õpet kasutatakse ülikoolis valdavalt kombineeritult auditoorse õppega, et toetada üliõpilaste iseseisvat tööd.

E-õppe kasutamine Tartu Ülikoolis

	2012	2013	2014
osaliselt ja täielikult veebipõhised õppeained			
õppeainete arv (osakaal kõigist õppeainetest)	1 264 (14%)	1 580 (18%)	1 841 (22%)
sh täielikult veebipõhiste õppeainete arv	110	108	130
osalenute arv	38 614	46 672	50 729
veebipõhine õpikeskkond Moodle			
kasutajate arv	24 753	27 537	26 594
kursuste arv	2 047	2 545	2 876
videote arv UTTV videoportaalis	2 175	2 838	4 045
veebiseminari kasutamine			
õppejõudude arv	49	33	29
kasutamise aeg (tundides)	4 680	2 128	5 186

HITSA Innovatsioonikeskuse rahvusvahelise konverentsi „Pöördepunkt hariduses" raames kuulutati välja Eesti e-Ülikooli konsortsiumi aasta parim e-kursus. „Aasta e-kursus 2014" tiitli ja stipendiumi sai Tartu Ülikooli e-kursus „Inglise keel humanitaarerialade üliõpilastele, tase B2.2", autor keelekeskuse inglise keele õpetaja **Liina Tammekänd**.

2014. aastal viidi Tartu Ülikoolis läbi kaks ingliskeelset **MOOC-i** (vaba juurdepääsuga e-kursus, ingl massive open online course): „Estimation of Measurement Uncertainty in Chemical Analysis“ (autorid professor **Ivo Leito**, **Lauri Jalukse**, **Irja Helm**) ja „Digital Image Processing“ (autor **Gholamreza Anbarjafari**). Peale tekstiliste õppematerjalide sisaldavad need e-kursused videoklippe ning rohkesti enesetestimise võimalusi. 2014. aasta jooksul valmis veel kaks MOOC-i, mis korraldatakse 2015. aastal: „Programmeerimisest maalähedaselt“ ning „Energy Policies in Europe“.

Tartu Ülikooli esimesel vaba juurdepääsuga e-kursusel ehk MOOC-il osales 270 õppijat 40 riigist, kellest 52% lõpetas kursuse täismahus.

ÕPINGUTE KATKESTAMINE

EHIS-e andmetel oli 2013/2014. õppeaastal keskmine **katkestanute osakaal**[4] **Eesti kõrgkoolides 17%**. Tartu Ülikoolis katkestas 2014. aastal õpingud 2464 üliõpilast (katkestanute osakaal 16%). Katkestanud üliõpilastest 37% õppis esimesel aastal.

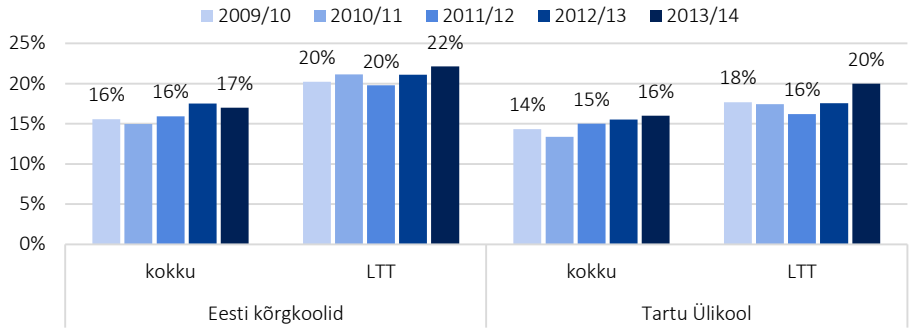
Üle poole Tartu Ülikooli katkestanutest (54%) olid bakalaureuseõppe üliõpilased.

2013/2014. õppeaastal katkestanutest 9% asus 2014. aastal uuesti Tartu Ülikoolis õppima. Uuesti õpinguid alustanuid oli enam integreeritud õppes (18% katkestanutest) ja bakalaureuseõppes (12% katkestanutest). Uuesti ülikooli sisseastunutest jätkas 88% õpinguid samal õppeastmel. Samas õppeastmes õpinguid uuesti alustanutest 48% jätkas samas õppevaldkonnas, kus õpingud katkestati, 9% katkestanutest jätkas õpinguid uuesti samal õppekaval.

TULEMUSLEPING: ülikool vähendab kõrghariduse esimesel ja teisel astmel loodus- ja täppisteaduste õppevaldkonnas katkestajate osakaalu, rakendades meetmeid üliõpilaste õppimise toetamiseks

Peamised õpingute katkemise põhjused 2014. aastal

- *õppe lõpukuupäeva möödumine (33%)*
- *omal soovil katkestamine (30%)*
- *edasijõudmatus (13%)*

Katkestamise määr kõrghariduse esimesel ja teisel astmel kõikide üliõpilaste hulgas ning loodus- ja täppisteaduste (LTT) valdkonna üliõpilaste hulgas Eesti kõrgkoolides ja Tartu Ülikoolis aastatel 2010–2014. Allikas: EHIS

Edasijõudmatuse tõttu tehtud eksmatrikuleerimiste osakaal on 2013. aastaga võrreldes vähenenud 8%.

Üliõpilaste akadeemilist **edasijõudmist jälgitakse ülikoolis õppeinfosüsteemi abil**, mis võimaldab analüüsida lõpetamise efektiivsust ning korraldada üliõpilaste küsitlusi.

Alates 2013. aastast on õppekvaliteedi toetamiseks loodud õppetegevuse toetuse fondist võimalik taotleda lisafinantsvahendeid üliõpilaste edasijõudmise toetamiseks. Üheks olulisemaks selle eesmärgiga seotud ja üliõpilaste tagasisidel põhinevaks tegevuseks on **õppeassistentide** rakendamine õppeainetes, kus suure osalejate arvu, üliõpilaste erineva teadmiste taseme või aine keerukuse tõttu ei ole õppejõul üksinda võimalik üliõpilastele individuaalselt läheneda ega neid vajalikul määral toetada. Õppeassistentide palkamine õppetöö (peamiselt tehniliseks) assisteerimiseks võimaldab õppejõududel senisest enam keskenduda kontaktõppele ning annab rohkem aega ainete sisuliseks arendamiseks, parandades sellega õppe kvaliteeti ning toetades üliõpilaste edasijõudmist. Üliõpilastele annab õppeassistendiks olemine võimaluse end ülikooliga tugevamalt siduda, nähes peale üliõpilaselu ka muid ülikoolielu seotud tahke, sh ülikoolis õpetamise eripärasid.

Tugiteenused üliõpilastele

õppeosakonnas

- *3 üliõpilasnõustajat*
- *6 rahvusvahelise õppe nõustajat*
- *2 psühholoogi (kumbki 0,5 koormusega)*

teadus- ja arendusosakonnas

- *3 karjäärinõustajat*
- *1 ettevõtlusnõustaja*

akadeemilistes üksustes

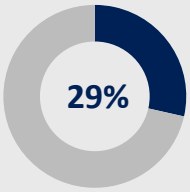
- *151 tuutorit*
- *17 tugitudengit*

Õppeassistentide arv loodus- ja täppisteaduste valdkonnas 2014/2015. õppeaastal

struktuuriüksus	õppeassistentide arv	ainekavasid kokku
matemaatika-informaatikateaduskond	47	28
loodus- ja tehnoloogiateaduskond	79	38
muud	92	132
kokku	218	198

[4] *2013/2014. õppeaastal katkestanute osakaal 2013. aasta üliõpilaste arvust.*

Tartu Ülikooli lõpetanute osakaal Eestis 2014. aastal

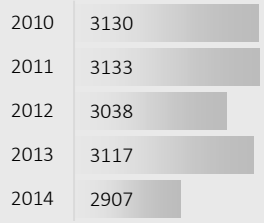
Loodus- ja tehnoloogiateaduskonnas (LO) on mitmetel õppekavadel käivitatud kursused „Sissejuhatus erialasse“, mille käigus aidatakse esmakursuslastel mõista ülikoolis õppimise eripärasid ning oma tulevast karjääri. Alates 2011. aastast korraldatakse kõigile esmakursuslastele ühe- kuni kahepäevane motivatsiooni ning õppimisoskuste arendamise koolitus, mille eesmärk on ennetada õpiraskusi ning vähendada väljalangevust. LO eeskujul on sarnaseid üritusi plaanis korraldada ka teistes akadeemilistes üksustes.

2014/2015. õppeaasta alguses aitasid 151 tuutorit (vanema kursuse üliõpilast, kes on läbinud vastava koolituse) esmakursuslastel ülikoolieluga kohaneda. *Realia et naturalia* valdkonnas tegutses 54 tuutorit, neist 16 arvutiteaduste instituudis.

ÕPINGUTE LÕPETAMINE JA JÄTKAMINE

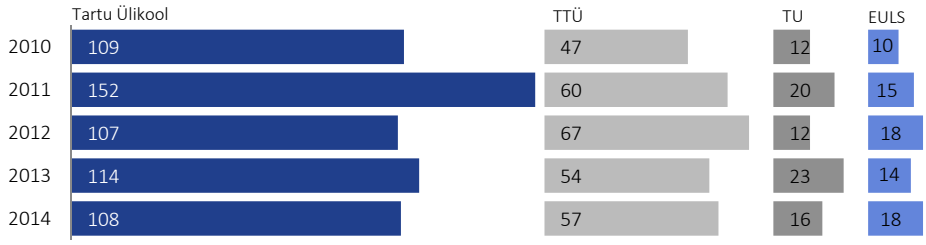
A2015 EESMÄRK: ülikooli lõpetajad sisenevad edukalt tööturule, õpivad edasi magistri- ja doktoriõppes

Lõpetanute arv

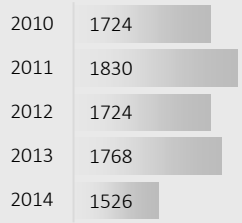
2013/2014. õppeaastal **lõpetas ülikooli kokku 2907 üliõpilast** (7% vähem kui eelneval õppeaastal). Nendest suurim osa (44%) lõpetas õpingud *socialia* valdkonnas. Diplomiga *cum laude* lõpetas ülikooli 269 üliõpilast.

2014. aastal kaitsti Eestis 204 doktorikraadi, neist veidi enam kui pooled Tartu Ülikoolis. 2014. aastal kaitsti Tartu Ülikoolis **108 doktoritööd**.

Suuremate ülikoolide doktoriõppe lõpetanute arv aastatel 2010–2014. Allikas: EHIS

Lõpetanute arv kõrghariduse esimesel astmel

Eelmisel õppeaastal Tartu Ülikooli bakalaureuseõppe lõpetanutest jätkas 2014/2015. õppeaastal siin magistriõppes 44%. Õppevaldkondade lõikes jätkasid magistriõppes kõige enam loodus- ja täppisteaduste valdkonna (57%) ning teeninduse valdkonna lõpetanud (52%). Ka eelmisel aastal oli edasiõppijate osakaal suurim just neis kahes õppevaldkonnas.

Lõpetanute arv magistriõppes (sh integreeritud õppes)

TAGASISIDE ARVESTAMINE

A2015 EESMÄRK: Ülikool arvestab õppijate ootuste ja vajadustega

Kõrghariduse esimese astme ning magistriõppe **esimese aasta üliõpilaste** seas toimunud iga-aastasest **tagasisideküsitlusest** selgus, et enamik Tartu Ülikooli õppima asunud isikutest olid eelnevalt piisavalt läbi mõelnud, miks tulla ülikooli õppima. Ülikooli asuti õppima enamasti enesetäiendamise eesmärgil, huvipakkuva valdkonna või eriala tõttu ning kõrghariduse omandamise tulemusel avanevate töö- ja karjäärivõimaluste tõttu.

Esimese semestri õpingud vastasid üldjoontes enamike esimese aasta üliõpilaste algsetele ootustele. Erialaste ainete vähesus, piiratud võimalused valida endale õppekavasse huvipakkuvaid aineid ja ootused enamatele praktilistele väljunditele ainete õpetamisel olid mõned asjaolud, mille osas sooviti parandust.

Tagasisideküsitlus

Viimase aasta üliõpilastest kavatseb pärast õpingute lõpetamist tööle minna

- *bakalaureuseõppes 67%*
- *magistriõppes 84%*
- *rakenduskõrgharidusõppes 92%*
- *integreeritud õppes 87%*

Esimese aasta üliõpilaste tagasisideküsitluse tulemused kõrghariduse esimesel ja teisel astmel 2012/2013. ja 2013/2014. õppeaastal

Väide	2012/13	2013/14
Ma tean, miks ma tulin ülikooli õppima	96,7%	95,5%
Ülikooliõpingud vastavad minu ootustele	83,6%	81,2%
Minu eelnev ettevalmistus on piisav selleks, et ülikooliõpingutega hästi toime tulla	85,0%	86,5%

Küsitluse tulemustest selgus, et õpingute kõrvalt käis tööl umbes kolmandik kõrghariduse esimesel aastal õppijatest ning kaks kolmandikku magistriõppe esmakursuslastest. Võrreldes eelmise aastaga on õpingute kõrvalt töötavate üliõpilaste osakaal kõrghariduse esimesel astmel vähenenud 5% võrra ning magistriõppes suurenenud 2% võrra.

Üliõpilastel on võimalus anda iga semestri lõpus **tagasisidet õppeainete ning õppejõu õpetamis- ja juhendamisoskuste kohta**. Tagasiside puhul analüüsib üliõpilane ennast, annab tagasisidet õppejõule, vastab küsimustele õppeaine kohta ning saab anda soovitusi ka tulevasele üliõpilasele. Teatud osa tagasiside tulemustest on avalik kogu ülikooli liikmeskonnale. Uute põhimõtete järgi on teaduskondadel ja kolledžitel kohustus kord semestris tulemusi arutada ning võtta puuduste kõrvaldamiseks midagi ette.

2013/2014. õppeaastal laekus üliõpilastelt 83 452 täidetud tagasisideankeeti. Kokku anti tagasisidet 2727 õppejõule (st ainekursust õpetanud inimesele). Õppejõu õpetamisega seotud küsimuste puhul nõustuti enam väidetega, et õppejõu hoiak õpetamisel oli õppimist toetav ja avatud ning õppejõu soovitatud õppematerjalid olid sisult ja sobivuselt asjakohased (väidetega nõustus 91–92% vastajatest). Mõnevõrra vähem nõustuti sellega, et õppejõud õpetas ainet meisterlikult ning andis õppija töö tulemuste kohta piisavalt tagasisidet (väidetega nõustus 85–86% vastajatest). Aine õpetamise ja korraldusega seotud aspekte kokku võttes hindasid õppijad õppeaineid keskmise hindega 4,07. Võrreldes eelmise aasta tulemusega (4,06), pole keskmine hinnang muutunud.

Tartu Ülikooli üliõpilaste kokkuvõtlik hinne läbitud õppeainetele 2013/2014. õppeaastal. Allikas ÕIS

Tartu Ülikool annab igal aastal üliõpilaste tagasiside põhjal välja **aasta õppejõu auhinna**, et tähtsustada head õpetamist ja tunnustada üliõpilastelt kõrgemaid hinnanguid saanud õppejõude. Igas valdkonnas tunnustatakse üht õppejõudu, kes on vastaval õppeaastal õppejõudude ja õppeainete hindamise küsitluses saanud üliõpilastelt kõige kõrgema hinnangu. Aasta õppejõu statuudi kohaselt selgitati välja ka iga teaduskonna ja kolledži kolm parimat õppejõudu.

2014. aasta kevadel korraldati **küsitlus 2013. aastal sisseastunud**, ent kevadsemestriks õpingud **katkestanute** seas, selgitamaks välja võimalikud kõrgharidusreformist tulenenud mõjud ning kavandamaks vajadusel muudatusi vastuvõtu- ja õppekorralduses. Küsitluse tulemusena selgus, et küsitlusele vastanute peamiseks õpingute katkestamise põhjuseks on vale erialavalik ning vähemal määral ka motivatsioonipuudus. Sellest tulenevalt on plaanis lähiaastatel senisest oluliselt enam ressursse panustada sisseastujate teadlikule erialavalikule kaasaaitamisele ning üliõpilaste enesereflekssiooni ja-juhtimise toetamisele.

Viimase aasta üliõpilaste (v.a doktoriõppes) hulgas korraldatakse iga-aastaselt **tagasisideküsitlus** õppekavade korraldusliku poole, õppeprotsessi, õppekeskkonna, tugiteenuste ja lõpetanute edasiste õppe- ja tööplaanide kohta. Teistest enam nõustuti väidetega, et õppekava läbides saavutatakse õppekavas kirjeldatud õpiväljundid (väitega nõustus 91% vastajatest), ning sellega, et sisulised kattuvused õppeainete vahel on põhjendatud (nõustujaid oli 86%). Vähem oldi rahul üldoskustega (suhtlus- ja esinemisoskus, meeskonnatöö, ajaplaneerimine, ettevõtlikkus jms), kus väitega nõustujaid oli 85%, ning õppeainete omavahelise loogilise seotusega, kus väitega nõustujaid oli 83%.

ARENDUSTEGEVUSED

TULEMUSLEPING: ülikool vastutab koostöös teiste ülikoolide ja partneritega ettevõtlusõppe arendamise eest Eestis

2014. aasta algusest on Tartu Ülikoolis kaks ettevõtlusõppega tegelevat struktuuriüksust. Ettevõtluse õpetamise, ettevõtlusõppe metoodika arendamise ja ettevõtlusuuringutega tegeletakse ettevõtluse õppetoolis. Viie teaduskonna ja kolme kolledži loodud konsortsium **Ettevõtlus- ja innovatsioonikeskus** (EIK) edendab ettevõtlikku hoiakut ja innovatsiooni-teadlikkust, koordineerides vastavat tegevust Tartu Ülikoolis ning vastutab koos teiste ülikoolide ja partneritega ettevõtlusõppe arendamise eest Eestis.

Jaanuaris kutsus Tartu Ülikool kokku ettevõtlusõppe üle-eestilise töögrupi ja moodustati töörühmad, et edendada ettevõtlusõpet kõrg-, kutse- ja üldhariduse tasemel. Aasta lõpus esitati Haridus- ja Teadusministeeriumile **ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe arendamise programmi kavand**. Programmi elluviimine algab 2015. aasta kevadel.

Tartu Ülikooli aasta õppejõu auhinna saajad 2014. aastal

Sergei Drõgin, humaniora, *VK, seikluskasvatuse lektor*

Peep Talving, medicina, *AR, külalisprofessor*

Ivo Leito, realia et naturalia, *LO, analüütilise keemia professor*

Liina Lepp, socialia, *SH, didaktika lektor*

*EIK-i tegevust ning üleriigilise ettevõtlikkuse ja ettevõtlusõppe programmi väljatöötamist koordineerivad TÜ turunduse dotsent **Andres Kuusik** ja ettevõtluse lektor **Mervi Raudsaar**.*

Kaitseväe ühendatud õppeasutused, Tallinna Tehnikaülikool, Tartu Ülikool, Kaitsevägi ja Kaitseministeerium allkirjastasid detsembris sõjatehnoloogia-alase pädevuse arendamise koostöölepingu.

*Eesti Maaülikooli rektor professor **Mait Klaassen** esinemas Tartu Ülikooli korraldatud seminaril „Eesti ülikoolid teelahkmel – vajadus muutuda ja võimalus uueneda".*

*Tallinna Ülikooli rektor professor **Tiit Land** ja arendusprorektor **Eve Eisenschmidt** osalemas Tartu Ülikooli visioonikonverentsil.*

Kaheksa kõrgkooli sõlmisid koostöömemorandumi ettevõtlikkuse arendamiseks Eesti kõrgkoolides. Kõrgkoolid vahendavad üksteisele parimaid tavasid ettevõtlusalaste teadmiste ja oskuste sidustamisel õppe-, teadus-, arendus- ning loometegevustega.

***Interaktiivne Ettevõtluse-teekaart** (teekaart.ut.ee) tutvustab ja teadvustab üliõpilastele eneseteostuse ja ettevõtjaks hakkamise võimalusi. Ettevõtlusest huvitatud üliõpilastele ja ülikooli töötajatele annab kasulikku nõu karjääritalituse ettevõtlusnõustaja.*

ÜLIKOOLI NÕUKOGU: ülikool peab läbirääkimisi ülikoolidevahelises tööjaotuses kokkuleppimiseks ja koostöö arendamiseks kõrghariduses vastavalt ülikoolide ning Haridus- ja Teadusministeeriumiga sõlmitud kokkulepetele

2014. aasta 1. märtsiks tuli Haridus- ja Teadusministeeriumile esitada ülikoolide **tööjaotuse ja koostöö kokkulepped** tulemuslepingus nimetatud õppekavagruppides. Tartu Ülikool pidas läbirääkimisi kolme ülikooliga.

Tartu Ülikooli ja Eesti Maaülikooli olulisemad kokkulepped	
Keskkonnahoid	Koostöös luuakse ingliskeelne ühismoodul „Environmental management" (maht 32 EAP), mis on valikmoodul TÜ keskkonnatehnoloogia magistriõppekavas ning EMÜ keskkonnahoiu valdkonna magistriõppekavades. EMÜ õppetöösse kaasatakse TÜ keskkonnaõiguse, keskkonnatehnoloogia ja geoloogia teadlasi ja õppejõude. TÜ õppetöösse kaasatakse EMÜ jäätmekäitluse, hüdrotehnika ja keskkonnakorralduse teadlasi ja õppejõude. Võimaldatakse vastastikku kasutada välibaase ja laboratooriume, leppides kokku vastavad tingimused.
Tartu Ülikooli ja Tallinna Ülikooli olulisemad kokkulepped	
Kasvatusteadused ja õpetajakoolitus	Tehakse tihedat koostööd didaktikakeskuste võrgustiku kaudu. Kaasatakse teineteise õppejõude külalislektoritena matemaatika- ja informaatikaõpetajate koolituses. Kavandatakse koostööd doktoriõppes, sh ühise kaitsmiskomisjoni moodustamiseks hiljemalt 2015/2016. õppeaasta sügissemestril. Kavandatakse ühiselt meetmeid õpetajahariduse valdkonna turunduste-gevuse tõhustamiseks ning õpetajaameti väärtustamiseks, kaasates ka teisi partnereid.
Sotsiaal-teadused	TLÜ ei korralda alates 2014/2015. õppeaastast vastuvõttu magistriõppekavale „Euroopa õpingud: Euroopa poliitika ja valitsemise euroopastumine".
Ajalugu	Alates 2014/2015. õppeaastast toimub bakalaureuseõppe vastuvõtust ¼ TLÜ-s (kuni 25 õppekohta) ja ¾ TÜ-s (kuni 75 õppekohta). TÜ kaasab TLÜ õppejõude filosoofia õppekavade õpetamisel.
Keeled ja kultuurid	Jätkatakse Lähis- Ida ja Aasia kultuuriloo (TLÜ) ja orientalistika (TÜ) õppekavade osas koostöö edendamist ja edasisi läbirääkimisi.
Tartu Ülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooli olulisemad kokkulepped	
Informaatika ja infotehnoloogia ning füüsikalised loodusteadused	Leiti, et hetkel kehtiv tööjaotus ning koostöö ülikoolide vahel on mõistlik ning tagab vajalikul tasemel õppe korralduse, selle kvaliteedi ja arendamise. Ülikoolid vahetavad omavahel informatsiooni oluliste planeeritavate muudatuste osas õppekavades ning uute õppekavade arenduses.

TULEMUSLEPING: ülikool täiendab kõrghariduse esimese ja teise astme õppekavades õpiväljundite saavutamiseks vajalikke ülekantavaid oskusi ja hoiakuid arendavaid õppeaineid ja-meetodeid, sh suurendades praktika mahtu ning praktikute kaasatust ja tagades ülekantavate oskuste arendamise võimaluse kõikidel õppekavadel

2014. aastal õppis ettevõtlusaineid **enam kui 800 üliõpilast** eri teaduskonnast ja kolledžist. Võimalik oli valida õppeaineid alates ettevõtluse alustest kuni eri ettevõtlusvaldkonnale keskendumiseni. Kuna õppeainetes osalevad erinevate erialade üliõpilased, aitab tekkiv sünergia muuta ettevõtluse ideed järjest elujõulisemaks.

Praktikuid kaasatakse õppetöösse üha enam. Ettevõtjad osalevad seminaridel ning on üliõpilaste mentorid ettevõtlusideede arendamisel. Ettevõtlusõppes on suurenenud uuenduslike õppemeetodite ja rühmatööde kasutamine, sest **eesmärk on õpitud teadmisi rakendada koheselt ka praktikas**. Mitme eriala üliõpilased saavad aine lõputööna kaitsta ühiselt loodud äri- või projektiideid. Parimaid neist pääsevad võistlema auhindadele üliõpilaste **ettevõtlusideede konkursil „Kaleidoskoop"**, mida on korraldatud alates 2013. aasta detsembrist. Mitmed „Kaleidoskoobi" kogemusega üliõpilased ongi jätkanud ettevõtlusteel – loonud oma erialase ettevõtte, tegelenud projektijuhtimisega või jätkanud ettevõtluseks vajalike teadmiste ja oskuste omandamist. Näiteks Viljandi kultuuriakadeemia lõpetanute kaubamärgi „Külluslikud etnokudumid" all tegutseva ettevõtte toodang pälvib aina kiidusõnu. Filmihuviliste seas äratas tähelepanu Tõrva dokfilmide festival, mille korraldasid ettevõtlust õppinud üliõpilased.

Projektipõhise praktika korraldamisel osaleb ka **ideelabor**, mis on ellu kutsutud Tartu Ülikooli, edaspidi kõigi Lõuna-Eestis õppivate üliõpilaste ettevõtlikkuse edendamiseks. Koostöös Tartu Kõrgema Kunstikooli ja Tartu Kutsehariduskeskusega kujundati aasta lõpul ideelabori uued ruumid majandusteaduskonna õppehoones Oeconomicumis. 2014. aastal loodi innovaatiliste arendusideede toetamiseks SEB panga ja ideelabori koostöös **Vega fond**. Toetusfondi kaudu rahastab SEB pank uudsete lahenduste igapäevasesse kasutusse toomist kolme aasta jooksul 150 000 euroga.

Ideelabori Tramm11 kevadhooaja start ideede-kohvikus. Noorteadlaste ja üliõpilaste arendus-projekte aitavad 11 nädalat rööbastel hoida mentorid, ettevõtted, ülikooli laborid ja partnerülikoolid.

TULEMUSLEPING: ülikool parendab doktoriõppe juhendamise kvaliteeti ja tulemuslikkust

2014. aastast hakkas senise teaduskraadide põhimääruse asemel kehtima **uus doktorikraadi andmise kord**, kus on muu hulgas täpsustatud kaitsmisele lubamist ning kaitsmiskoosolekut puudutavaid sätteid. Muudatuste eesmärk oli muuta doktorikraadi taotlemise ja andmise kord läbipaistvamaks ning juhendajate ja doktorikraadi andva nõukogu vastutus selgemaks. Samuti on selgemalt reguleeritud ühisjuhendamise lepingu sõlmimine ning nõuded väitekirjaga seonduvatele publikatsioonidele.

Alates 2014/2015. õppeaastast toimub doktoriõppes **projekti- ja teemapõhine vastuvõtt** – doktorante võetakse vastu kõige tugevamatele projektidele ja teemadele, mis on kaetud rahastuse ning kompetentsete ja võimekate juhendajatega. Doktorantide kaasamine tugevatesse teadusprojektidesse loob doktorantidele suuremad võimalused välisjuhendajate leidmiseks ning mobiilsuse suurendamiseks. Tagamaks doktoriõppe efektiivsust ja kvaliteeti arvestatakse doktoriõppekohtade jagamisel alates 2011. aastast järk-järgult üha enam juhendajate ja juhendajate suhtarvu, juhendamise efektiivsuse ning juhendatavate tagasisidega.

Tartu Ülikooli senat arutas doktoriõppe arenduskava veebruaris 2014 ning määratles meetmed doktoriõppe juhendamise kvaliteedi ja tulemuslikkuse tõstmiseks. Tööd alustas doktoriõppe arenduse töörühm, mis arutas doktoriõppe hea tava, doktoriõppe leppe ja atesteerimise korralduse uuendamise kava üle. 2014. aasta lõpus kiitis senat heaks **doktoriõppe hea tava** kui soovituslike tegevusjuhiste kogumi, et kujundada ülikoolis ühtset arusaama doktoriõppe osapoolte õigustest ja kohustustest. Doktorantide ettepanekuid arvestades koostati **doktorantide tagasisideküsimustik**, mis on tihedalt seotud atesteerimisprotsessiga. Koostati ka **tagasisideküsimustik juhendajatele**.

A2015 EESMÄRK: ülikool arendab ja tugevdab koostöös partneritega kolledžeid koolitus- ja kompetentsuskeskustena, et edendada Eesti tasakaalustatud arengut

Ettevõtlikkus ja teenuste disain Pärnus. Pärnu kolledži uutest õppe- ja arendusprojektidest oli suurim välisministeeriumi arengukoostöö projekt „Tbilisi (Gruusia) ja Minski (Valgevene) turismipiirkonna jätkusuutlikkuse tagamine läbi innovatiivsete ja kvaliteetsete sündmusturismitoodete". Innovatiivse õppemeetodi arendamisele on suunatud nelja kõrgkooli ühine Erasmus+ projekt „Virtual Game in Higher Education", mille juhtpartner on Poznan University of Economics.

Mitmekeelsus ja -kultuurilisus Narvas. Narva kolledži rahvusvahelised projektid hõlmasid vene keele kursuste korraldamist USA õpilastele (rahastaja American Councils for International Education) ja koolituste korraldamist USA õpetajatele (rahastaja USA saatkond). Lisaks Haridus- ja Teadusministeeriumi, Sihtasutuse Archimedes ning Eesti Töötukassa rahastatud koolitustele (sihtrühmaks pedagoogid, tegevusjuhendajad), kutsuti ellu ka mitmeid regiooni arengut toetavaid projekte, nagu „Vene turistid Ida-Virumaal: Narva piiripunktist Eestisse saabunu huvid ja tegevused" (rahastaja Ida-Viru maavalitsus), „Narva Kreenholmi vaimse kultuuripärandi kaardistamine" ja "Eesti kodu Narvas" (Kultuuriministeerium) ning „Meie Eesti – Loodus, rahvas, riik" (Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus Meie Inimesed).

Loomemajandus ja omakultuur Viljandis. Viljandi kultuuriakadeemia uutest õppevaldkonna arendusprojektidest oli suurim ettevõtlusõppeks vajalike õppelaborite sisustamise projekt (rahastaja SA Archimedes). Kuue kõrgkooli koostöös, mis asuvad Prantsusmaal, Austrias, Soomes, Tšehhis, Saksamaal ja Eestis, kutsuti ellu Erasmus IP projekt „Efektiivne kommunikatsioon multikultuursetes meeskondades". Võideti kaks SA Innove korraldatud hanget, mis on suunatud kutseõpetajate koolitamise („Loomingust, loovusest ja innovatsioonist ettevõtlusmõtlemiseni tarbekunsti ja oskuskäsitöö valdkonna kutseõpetajatele") ja nende koostööpartnerite võrgustiku tugevdamisele.

Pärnu kolledž 2014

üliõpilasi	732
täiendusõppes osalejaid	2175
uute arendus-projektide maht	114 150 €

Narva kolledž 2014

üliõpilasi	666
täiendusõppes osalejaid	5275
uute arendus-projektide maht	388 120 €

Viljandi kultuuriakadeemia 2014

üliõpilasi	703
täiendusõppes osalejaid	1310
uute arendus-projektide maht	425 889 €

TEADUSTÖÖ

A2015 EESMÄRK: ülikooli teadus- ja arendustegevus on kõigis teadusvaldkondades rahvusvaheliselt tunnustatud ja Eestis parima tasemega

RAHASTAMINE

Ülikooli teadus- ja arendustegevus on suunatud Eesti rahvuskultuuri ja riikluse järjepidevuse tagamisele, ühiskonna sotsiaalmajandusliku arengu toetamisele, rahvastiku tervise parandamisele, innovatsioonile ja teadusmahuka ettevõtluse edendamisele.

Eesti teadus- ja arendusasutustele eraldati 2014. aastal **riiklikku teadusraha** kokku 40,6 miljonit eurot, millest Tartu Ülikoolile eraldatud vahendite maht moodustas 54%. Riiklikest rahastusprogrammidest[5] ülikoolile eraldatud kogusumma on kasvanud. Kasv on peamiselt tingitud kahe väga kõrge konkurentsiga rahastusmeetme – institutsionaalsete ja personaalsete uurimistoetuste – mahu kasvust. Rahastuse saavad üksnes parimad.

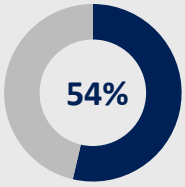
2014. aastaks eraldatud **institutsionaalse uurimistoetuse** (IUT) rahaline maht oli Eestis kokku 19,3 miljonit eurot, sellest rahastati Tartu Ülikoolis 59 IUT teemat summas 11 miljonit eurot (sellest 6,5 miljonit eurot moodustas 38 uue IUT projekti rahastus). **Personaalsete uurimistoetuste** (PUT) rahaline maht oli kokku 3,6 miljonit eurot, millest Tartu Ülikool sai rahastuse 46 teemale summas 2,3 miljonit eurot. Uusi personaalseid uurimistoetusi rahastati 2014. aastal Tartu Ülikoolis kokku 19, eraldatud summa oli 917 860 eurot. Tartu Ülikooli uute personaalsete uurimistoetuste taotlemise edukuse määr oli 18%, mis oli suurem kui Eesti keskmine edukuse määr (13%).

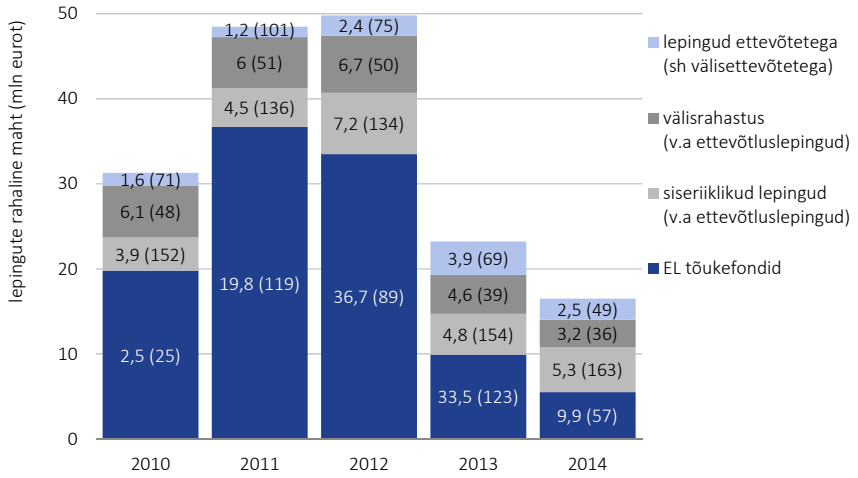
Teadus- ja arendustegevuse valdkonnas sõlmitud lepingute (välja arvatud riiklikud vahendid) rahaline maht on viimasel kahel aastal seoses tõukefondide perioodi lõppemisega oluliselt kahanenud. Kui 2012. aastal sõlmiti Tartu Ülikoolis teadus- ja arendustegevuse lepinguid mahus 49,8 miljonit eurot (kokku 382 lepingut), siis 2014. aastal sõlmitud teadus- ja arendustegevuse lepingute rahaline maht oli kokku 16,5 miljonit eurot (286 lepingut). 2014. aastal ei kuulutatud veel välja uusi tõukefondide rahastatavaid teadus- ja arendusprogramme.

Eesti TA asutustele olulisemates riiklikest rahastusprogrammidest eraldatud teadusraha 2014. aastaks (mln eurot)

TA asutus	2012	2014	muutus
TÜ	19,8	21,7	1,9
TTÜ	8,6	8,2	-0,3
TLÜ	2,1	2,0	-0,1
EMÜ	2,6	2,6	-0,1
muu	5,4	6,0	0,6
kokku	38,6	40,6	2,0

Tartu Ülikooli osakaal riiklikust teadusrahastusest Eestis 2014. aastal

Tartu Ülikooli teadus- ja arendustegevuse valdkonna lepingute (v.a riiklikud rahastusskeemid) arv ja maht (mln eurot) lepingute sõlmimise põhjal aastatel 2010–2014. Igal tulbal on näidatud lepingute maht miljonites eurodes ning sulgudes lepingute arv. Allikas: teadus- ja arendusosakond

2014. aasta lõpuks oli Tartu Ülikooli liikmetega seotud kokku 48 ülikooli hargettevõtet (spin-off-ettevõtet). Aastatel 2010–2014 on Tartu Ülikooli hargettevõtete nimekirja lisandunud 18 ettevõtjat.

2014. aastal vahetas eelmise — 7. raamprogrammi — välja uus Euroopa Liidu teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamisprogramm Horisont 2020, mis koondab kõik senised selle valdkonna rahastamisvahendid. Juba esimese aasta taotlusvoorusid on iseloomustanud kõrge konkurents, kuid tulemuste selgumine ja uute allprogrammide avanemine on alles ees.

[5] *Sihtfinantseerimine, Eesti Teadusfondi grandid, institutsionaalsed uurimistoetused, personaalsed uurimistoetused, baasfinantseerimine ning Haridus- ja Teadusministeeriumi riiklikud programmid.*

KOOSTÖÖ ETTEVÕTJATEGA

TULEMUSLEPING: ülikool suurendab õppe-, teadus- ja arendustegevuses koostööd ettevõtetega

Tartu Ülikool on Eesti suurim ja mitmekülgseim **arenduspartner ettevõtjatele**. Tänu ajakohastele koolitustele, uurimismeetoditele ja patenteeritud teadusavastustele on ülikool partneriks näiteks järgmistele rahvusvahelistele suurfirmadele: Mercedes-Benz Driving Academy, Pfizer Inc, Nestle Institute of Health Sciences SA, Jordan Oil Shale Energy Co, Borkraft Ltd, SelfD Technologie GmbH, Olvi Group, Wolf Group, The Linde Group.

Tartu Ülikool ja Jaapanis asuv Samsung R&D Institute sõlmisid 2014. aastal koostööleppe, millega asutakse koostöös arendama LED-lampide tehnoloogiat.

Mercedes-Benzi sõidukoolitajad hakkavad oma töös kasutama Tartu Ülikooli psühholoogide ja terviseteadlaste väljatöötatud sekkumismetoodikat, mille eesmärk on vähendada noorte juhtide kiiruseületamise sagedust poole võrra.

2014. aasta **ettevõtluspäev** toimus nime all „Uudsed logistika-, transpordi- ja mobiilsuslahendused". Ettevõtete esindajad ja teadlased jagasid kogemusi, kuidas kuluefektiivselt ja keskkonnasäästlikult planeerida transpordi teekonda ning kuidas kasutada oma ettevõtte logistika korraldamisel mobiilsidevõrkusid.

2014. aastal **sõlmiti ettevõtetega 49 lepingut** kogumahus 2,5 miljonit eurot, sellest 2,4 miljonit eurot Eesti ettevõtetega, mis on mõnevõrra vähem kui 2013. aastal (3,9 miljoni euro väärtuses teadus- ja arendustegevuse lepinguid). Ettevõtjatega sõlmitud lepingute arv ja rahaline maht on aastate lõikes kõikuv ja oleneb mitmetest teguritest, sh struktuurivahendite toetustest.

Patendid

2014. aastal teatasid ülikooli teadlased **14 intellektuaalomandi objektist**, mille puhul analüüsiti valmidust rakendada neid praktikas ja nende kommertsialiseerimispotentsiaali. Kuue leiutise osas otsustati taotleda esmast õiguskaitset patenditaotluse näol. Eelnevatel aastatel esitatud taotluste alusel anti ülikoolile välja 12 patenti. Sõlmiti kolm uut litsentsilepingut ning kaks materjalide üleandmise lepingut.

Ülikooli intellektuaalomandi kommertsialiseerimisest saadav otsene tulu oli üle 100 000 euro, millest suurem osa saadi ettevõtetelt Tere AS (Eesti), VF Bioscience SARL (Prantsusmaa), Immunoqure (Saksamaa) ja Icosagen AS (Eesti). Otsesele tulule lisanduvad kaudsete tuludena teadusrahastuse suurenemine, ülikooli nähtavuse kasv innovatsioonikeskusena ning ettevõtlussuhete arvu kasv ning nende tihenemine.

PUBLIKATSIOONID

Eesti Teadusinfosüsteemi (ETIS) andmetel avaldasid Tartu Ülikooli liikmed 2014. aastal kokku **2870 teaduspublikatsiooni**,[6] mis on võrreldav 2013. aasta publikatsioonide arvuga. Ühe akadeemilise töötaja kohta (täistööaja arvestuses) avaldati nii 2013. kui 2014. aastal keskmiselt 1,9 teaduspublikatsiooni. Kõrgetasemeliste publikatsioonide arv on ülikoolis aasta-aastalt suurenenud. 2014. aastal avaldasid ETIS-e andmetel Tartu Ülikooli liikmed kokku **1958 kõrgetasemelist publikatsiooni**, neist 1335 publikatsiooni on liigitatud ETIS-e kategooria 1.1 alla.

ETIS-es publikatsioonide klassifitseerimise aluseks olevat haridus- ja teadusministri käskkirja „Eesti Teadusinfosüsteemis kasutatavate teadus- ja arendustegevust käsitlevate klassifikaatorite kinnitamine" on pärast selle vastu võtmist 2006. aastal korduvalt muudetud, viimane muutus jõustus 1.07.2014. Muutmise eesmärgiks oli soov käia kaasas rahvusvaheliste teaduspublikatsioonide andmebaaside arenguga, tasakaalustada publitseerimistavade valdkondlikke eripärasid ning täpsustada kategooriaid, mille tõlgendamisel esines seni enim lahkarvamusi. Seetõttu ei pruugi eri aastate publitseerimistulemuste võrdlus põhineda metoodiliselt samadel alustel, kuid annab siiski üldise pildi ülikooli teaduspublikatsioonide arvu suurenemisest.

[6] *Arvestatud on ETIS-e kategooriad 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 2.2, 2.5, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 5.1, 6.3, 6.4; andmed on võetud ETIS-est vahemikus 26.02.2015–02.03.2015. Arvestusse lähevad kõikide isikute publikatsioonid, kellel oli ajavahemikul 01.01.2014–31.12.2014 Tartu Ülikoolis kehtiv tööleping või kes õppisid üliõpilase või eksternina doktoriõppes.*

Riigi teaduspreemiate saajad 2014. aastal

*Molekulaar- ja rakubioloogia instituudi professor **Ain Heinaru** sai preemia pikaajalise tulemusliku teadus- ja arendustöö eest.*

*Funktsionaalanalüüsi professor, akadeemik **Eve Oja** sai preemia täppisteaduste alal.*

*Kolloid- ja keskkonnakeemia dotsent **Kaido Tammeveski** sai preemia keemia ja molekulaarbioloogia alal.*

*Farmakoloogia ja toksikoloogia professor **Aleksandr Žarkovski** sai preemia arstiteaduse alal.*

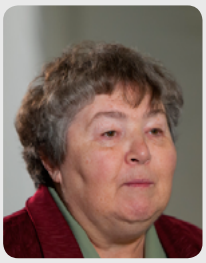

*Loodusmuuseumi ja botaanikaaia teadur **Leho Tedersoo** sai preemia geo- ja bioteaduste alal.*

Riigi teaduspreemiate saajad 2014. aastal

*Maastikuökoloogia vanemteadur **Ivika Ostonen-Märtin** sai preemia põllumajandusteaduste alal.*

*Rakendusökoloogia professor **Krista Lõhmus** sai preemia põllumajandusteaduste alal.*

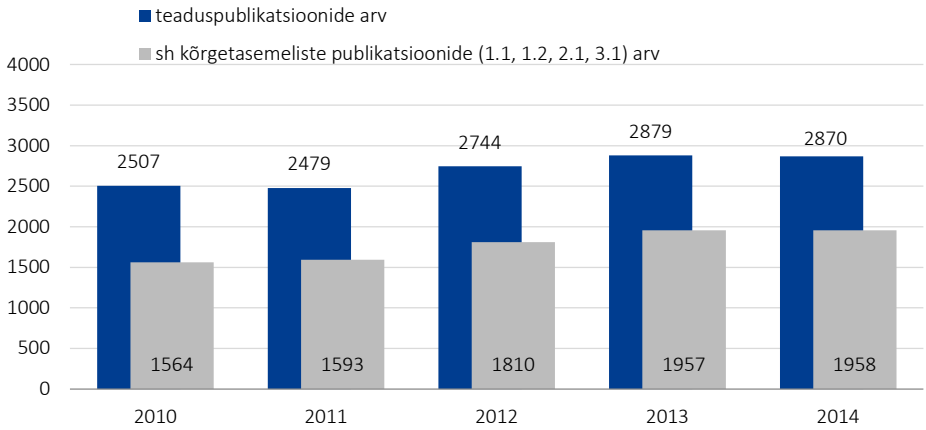

*Balti poliitika professor **Andres Kasekamp** sai preemia humanitaarteaduste alal.*

*Üliõpilaste teadustööde riikliku konkursi ühe peapreemiatest pälvis **Berit Aaviksoo** doktoritöö riigi otsustusruumist tänases Euroopas.*

Kaheksa Tartu Ülikooli üliõpilast pälvis Eesti Teaduste Akadeemia teadusauhinna. Konkursile laekunud 74 uurimistööst määras komisjon teadusauhinna kokku 12 üliõpilasele.

Tartu Ülikooli liikmete teaduspublikatsioonide arv, sh kõrgetasemeliste teaduspublikatsioonide arv aastatel 2010–2014. Allikas: ETIS

SA Eesti Teadusagentuuri analüüsi[7] kohaselt moodustavad 2003.–2012. aastal Tartu Ülikooli publikatsioonid ligi 57% (asutuste vahel fraktsioneeritud andmete alusel 51%) kogu riigi publikatsioonidest Thomson Reuters WoS andmebaasis. Ajavahemikul 2008–2012 on Tartu Ülikooli publikatsioonide koguarv võrreldes sellele eelneva viieaastase perioodiga suurenenud ligi poole võrra, kuid arvestada tuleb nii rahvusvahelistes andmebaasides toimunud muutustega kui uuringus kasutatud metoodikast tulenevate kitsendustega. Terviseteaduste, matemaatika ja füüsika, biomeditsiini, keemia, sotsiaal- ja humanitaarteaduste, bioloogia ning põllumajanduse, kalanduse ja metsanduse valdkonnas on enim publikatsioonide kirjeid Tartu Ülikoolil. Geoteaduste valdkonna publikatsioonide autorite hulgas on võrreldava osakaaluga Tartu Ülikooli (41%) ja Tallinna Tehnikaülikooli (40%) teadlased. Inseneri ja materjaliteaduste valdkonnas on enim publikatsioone (57%) Tallinna Tehnikaülikoolil. Ootuspäraselt on publikatsioonide ülikoolisisene valdkondlik jaotus ühtlasem kui teistes Eesti teadus- ja arendusasutustes. Suurima osakaaluga on ülikoolis terviseteaduste valdkonna publikatsioonid, järgnevad matemaatika ja füüsika ning sotsiaal- ja humanitaarteaduste valdkonna publikatsioonid.

Kuna pea kõigis valdkondades, v.a inseneri- ja materjaliteadused, on Tartu Ülikool suurima publikatsioonide arvuga teadus- ja arendusasutus Eestis, on suurim ka ülikooli autorite publikatsioonide viidete osakaal nendes valdkondades võrreldes teiste Eesti TA asutuste viidete arvuga. Inseneri- ja materjaliteaduste valdkonnas on andmebaasides ajavahemikul 2003–2012 Tallinna Tehnikaülikooli autoritega seotud 805 fraktsioneeritud publikatsiooni andmed, Tartu Ülikooli vastav näitaja on kaks korda väiksem (408 publikatsiooni). Samas on keskmine viidatavus selles valdkonnas Tartu Ülikooli autorite publikatsioonidel ligi kaks korda kõrgem (Tallinna Tehnikaülikool vastavalt 5,4 ja Tartu Ülikool 10,5).

Aastatel 2003–2012 Thomson Reuters WoS andmebaasis kajastatud Eesti ja Tartu Ülikooli fraktsioneeritud publikatsioonide valdkondlik jaotus

	Bioloogia	Biomeditsiin	Geoteadused	Inseneri- ja materjaliteadus	Keemia	Matemaatika ja füüsika	Põllumajandus, kalandus, metsandus	Terviseteadused	Sotsiaal- ja humanitaarteadused
Eesti publikatsioonide koguarv	749	1145	596	1419	867	1234	1137	1210	1293
sh rahvusvahelises koostöös valminud publikatsioonide osakaal	58%	64%	58%	41%	50%	50%	49%	61%	29%
sh TÜ publikatsioonide osakaal	55%	59%	41%	29%	58%	59%	40%	68%	56%
TÜ publikatsioonide koguarv	409	672	246	408	501	727	452	818	725
sh rahvusvahelises koostöös valminud publikatsioonide osakaal	55%	64%	51%	49%	50%	51%	45%	57%	29%
TÜ publikatsioonide valdkondlik jaotus	8%	14%	5%	8%	10%	15%	9%	17%	15%

[7] *Kärp, Maarja-Liisa. Eestis korraliselt evalveeritud teadusasutuste publikatsioonide näitajad 2003–2012. (17.11.2014)*

ÜLIKOOLILT ÜHISKONNALE

TULEMUSLEPING: ülikool edendab eesti keele ja kultuuri säilimise ja arengu eesmärgil Eestit ja tema rahvast uurivaid teadusi

Tartu Ülikool on ainus klassikaline ülikool Eestis, kes täidab korraga nii rahvusvahelise teadusülikooli kui ka Eesti rahvusülikooli missiooni. Tartu Ülikooli kui rahvusülikooli ülesanne on edendada eesti keele ja kultuuri säilimise ja arengu eesmärgil Eestit ja tema rahvast uurivaid teadusi ning eestikeelset haridust, samuti säilitada ülikooli omandis olevat rahvuslikku kultuuripärandit. 2012. aastal loodi Tartu Ülikooli juurde **kümme rahvusteaduste professuuri**, mille kaudu sellega sihipäraselt tegeletakse.

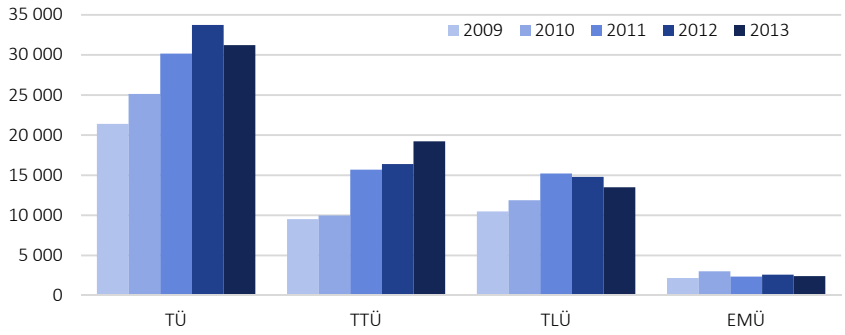
2013. aastal algatati **rahvusteaduste loengusari**, mille raames tutvustavad oma professuuri olemust kõik Tartu Ülikooli rahvusteaduste professorid. Loengusari jätkus 2014. aastal. Loengusarja lai teemadering ja populaarteaduslik lähenemine on pakkunud põnevat kuulamist ja mõtlemisainet gümnasistist täiskasvanud kultuurihuviliseni. Igale loengule järgneb interaktiivne tegevus keeleteemalise viktoriini, aruteluringi, mälumängu, filmivaatamise või loovkirjutamise töötoa näol. 2014. aastal anti välja **kogumik „Rahvusvahelised rahvusteadused“**, milles filosoofiateaduskonna kümme rahvusteaduste professorit tutvustavad oma uurimisala ja professuuri tegevust.

*Tartu ülikooli Rahvusmõtte auhinna pälvis 2014. aastal vaimulik, tõlkija, literaat ja ühiskondliku elu tegelane **Toomas Paul**.*

TÄIENDUSÕPE

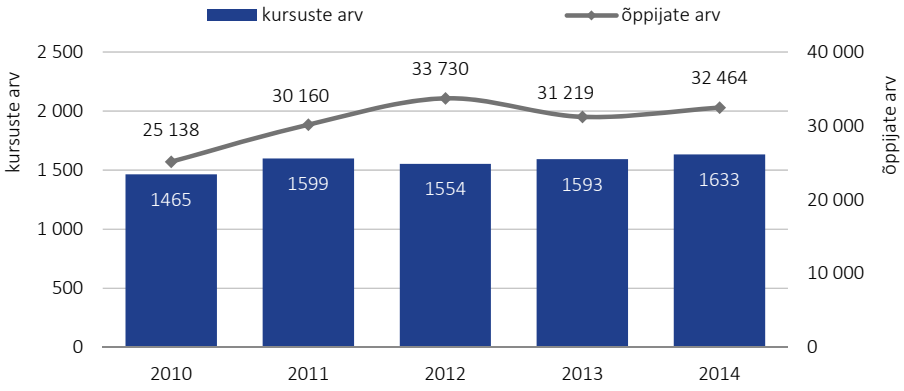
A2015 EESMÄRK: ülikool kujundab elukestva õppe hoiakut, olles avatud eri sihtrühmadele

Täiendusõppijate arv Eesti suuremates avaõiguslikes ülikoolides aastatel 2009–2013. Allikas: elukestva õppe keskus

Täiendusõppe 2014. aasta turunduskampaania logo

Tartu Ülikooli täiendusõppekursuste ja õppijate arv aastatel 2010–2014. Allikas: elukestva õppe keskus

Tartu Ülikooli arengukava A2015 eesmärk oli, et aastal 2015 osaleks täiendusõppes vähemalt 25 300 õppijat. See eesmärk täideti juba 2011. aastal.

Tartu Ülikooli täiendusõppe peamised sihtrühmad olid haridustöötajad (ligi 40% õppijatest), meditsiinitöötajad (10%), juristid (5%), riigiametnikud, ministeeriumite ja ametite tippspetsialistid, ettevõtjad jt.

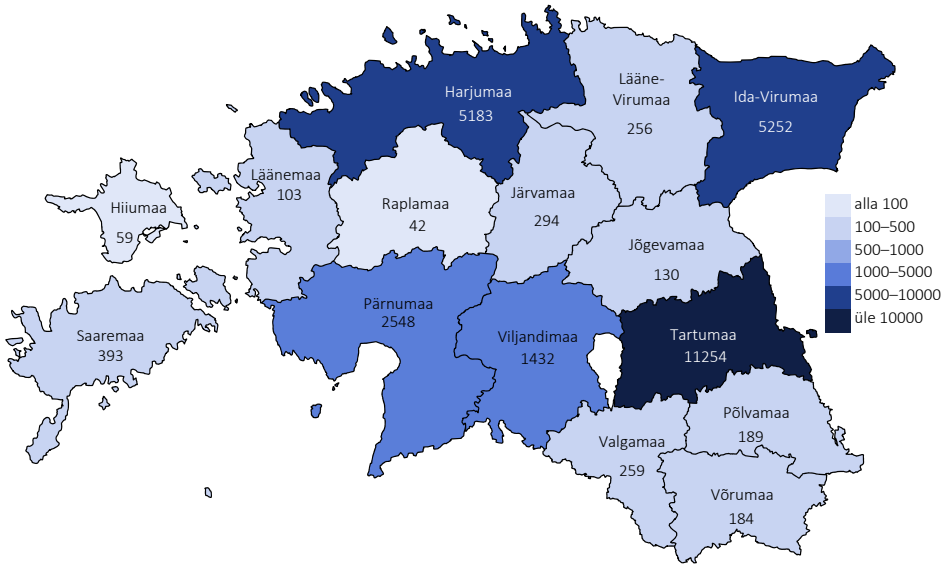
2014. aastal täiendas Tartu Ülikoolis oma teadmisi ja oskusi **32 464 õppijat 1633 koolitusel** (sh 235 tasemeõppekursusel). Neist 3181 õppijat osales 110-l täielikult veebipõhisel koolitusel. Võrreldes 2013. aastaga kasvas koolituste arv ligi 3% ja osalejate arv 4%. Kuigi e-toega täiendusõppe- ning kaugkoolituskursuste arv vähenes eelmise aastaga võrreldes 3%, kasvas õppijate arv 5%. Täiendusõpet õpetas ligi 1100 koolitajat, kellest hinnanguliselt pooled on ülikooli töötajad. Täiendusõppe laekumine kasvas aastaga 2%, ulatudes üle 4,2 miljoni euro.

Õppetegevuse üks arenduseesmärke 2014. aastal oli **taseme- ja täiendusõppe suurem integreeritus**. Selleks töötati välja täiendusõppeprogrammid, mis koosnevad tasemeõppe õppeainetest ja annavad õppijatele võimaluse töö kõrvalt paindlikult ennast täiendada ja soovi korral omandada kõrgharidus või järgmine akadeemiline kraad. 2014. aasta sügissemestriks kuulutati välja 13 programmi, kus asus õppima 110 inimest.

TULEMUSLEPING: ülikool tagab elukestva õppe võimalused ning teeb õppe-, uurimis-, arendus- ja loomekoostööd regionaalsete ja teiste asjaomaste partneritega Narvas, Pärnus ja Viljandis

Ettevõtted, kes tellisid 2014. aastal Tartu Ülikoolist oma töötajatele koolitusi

- *SNEL Grupp OÜ*
- *Espak Pärnu SA*
- *OÜ MICRO-FIX*
- *Fortaco Estonia AS*
- *ABB AS*
- *AS Kalev*
- *Molycorp Silmet AS*
- *Elektrilevi AS*
- *AS RAIT*
- *Eesti Tarbijate Kooperatiiv*
- *Eesti Energia Narva Elektrijaamad AS*
- *Eesti Energia Kaevandused OÜ*

Tartu Ülikooli täiendusõppes osalenute arv kursuste toimumiskoha järgi 2014. aastal maakondade lõikes (v.a välismaal, veebipõhiselt või kaugkoolitusena toimunud kursused). Allikas: elukestva õppe keskus

Tartu Ülikooli täiendusõppe tuntumad brändid

- *teaduskool*
- *suveülikool*
- *rahvusvaheline suveülikool*
- *talveülikool*
- *väärikate ülikool*

Ülikooli arengukava eesmärgiga kooskõlas korraldati täiendusõpet edukalt ka väljaspool Tartut. Tartumaa kõrval eristusid suurema osalejate arvuga koolituste toimumiskohana Harjumaa, Ida-Virumaa, Pärnumaa ja Viljandimaa. Need on piirkonnad, kus tegutsevad ülikooli kolledžid või asub ülikooli esindus.

Kõige rohkem koolitusi korraldas sotsiaal- ja haridusteaduskond (247). Kõige rohkem õppijaid osales elukestva õppe keskuse (5778) ja Narva kolledži korraldatud kursustel (5275 õppijat).

Elukestva õppe võimaluste pakkumisel väga erinevatele sihtgruppidele paistab silma Narva kolledž, kus 2014. aastal toimusid juhtimiskool, giidikool, väitlusklubi, KELA didaktikakool, lastevanemate akadeemia, eesti kirjanduse klubi, põhikooli ja gümnaasiumi didaktikakool, koolieelsete lasteasutuste õpetajate didaktikakool ja keeleklubi.

*Väärikate ülikooli lõpetajaid tervitas peaminister **Taavi Rõivas**.*

Suveülikooli raames toimus kokku 21 kursust, millel osales 443 õppijat. Populaarseimad kursused olid „Kinesioteipimise baaskursus“ (39 osalejat) ja „Rahvaraamatukoguhoidjate suveakadeemia“ (34 osalejat). Rahvusvahelisel suveülikoolil oli 2014. aasta kümnes tegevusaasta, toimus 24 kursust, millel osales 408 õppijat.

Väärikate ülikooli projekt on jätkuvalt populaarne kõikides kaasatud regioonides. Väärikate ülikooli programmid toimusid 2014. aastal Tartus, Tallinnas, Pärnus, Kuressaares, Narvas ja Türil, kus osales kokku üle 2000 inimese. Õppijate keskmine vanus väärikate ülikoolis jääb 70 eluaasta ümber. Õppijate tagasiside on olnud väga positiivne ja huvi väärikate ülikooli programmi vastu suureneb igal aastal. Väärikate ülikooli programm on pälvinud mitmeid tunnustusi kohaliku elu edendamise eest.

Õpetajate täiendusõpe

TULEMUSLEPING: ülikool teostab koostöös ministeeriumiga õpetajate täiendusõppe vajaduste seiret ning vastutab õpetajatele ja õppejõududele kõrgetasemelise täiendusõppe pakkumise eest Eestis

Aastatel 2013–2015 finantseerib üld-, kutse- ja alushariduse pedagoogidele professionaalset arengut toetavaid täiendkoolitusi Euroopa Sotsiaalfond ning nende elluviimist koordineerib sihtasutuse Archimedes Eduko büroo. Pedagoogide huvi Tartu Ülikoolis korraldatud täiendusõppe vastu on olnud suur. Kui 2013. aastal korraldas Tartu Ülikool ESF-i programmi Eduko raames 41 koolitust, mille lõpetas kokku 947 pedagoogi, siis 2014. aastal toimus selliseid koolitusi 100 ja need lõpetas kokku 2252 pedagoogi.

Õpetajakoolituse kutse- ja kohanemisaasta programmi raames lõpetas 2013/2014. õppeaastal **nooremõpetaja tugiprogrammi** 53 noort õpetajat ning **mentorkoolituse** läbis 105 õpetajat. 2014. aasta septembris alustas nooremõpetajate tugiprogrammis 50 noort õpetajat ning mentorkoolituses 80 õpetajat. Nooremõpetajatele pakuti programmi perioodil ja ka pärast programmi ametlikku lõppu täiendavat individuaalset nõustamist. 2014/2015. õppeaastal jätkuvad arendusseminarid Tallinna Ülikooli ja Tartu Ülikooli kutseaasta programmi elluviijatele.

*209 aasta vanune vana anatoomikum sai uue ja moodsa sisu, kui seal avati TÜ Pedagogicumi haridusuuenduskeskus. Lindi lõikamisel osalesid Pedagogicumi juhataja **Margus Pedaste**, peaminister **Taavi Rõivas**, Tartu linnapea **Urmas Klaas**, haridus- ja teadusminister **Jevgeni Ossinovski**.*

TEADUSE POPULARISEERIMINE

Koostöö gümnaasiumidega

A2015 EESMÄRK: ülikool teeb tihedat koostööd keskharidust andvate õppeasutustega ning pakub süvaõpet andekatele õpilastele

Tartu Ülikooli **teaduskool** kannab Eesti haridussüsteemis ainulaadset rolli teadusandekate laste arengu tugi- ja pädevuskeskusena.

Teaduskoolis 2013/2014. õppeaastal toimunud 51 kursusel lõpetas õpingud kokku 1804 õpilast. Tunnistuse kursuste täismahus lõpetamise kohta sai 1140 õpilast 174 koolist.

Ainevõistlusest suurim oli **matemaatikavõistlus „Känguru“** enam kui 17 600 osalejaga 377 koolist. Peale arvukate kursuste, võistluste ja õppesessioonide toimusid teaduskooli koordineerimisel **üleriigilised olümpiaadid**, mille eelvoorudes osalejate arv ulatus ligi 10 000 õpilaseni. Olümpiaade korraldati 17 ainest.

Teaduskoolis ettevalmistuse saanud võistkonnad, kuhu kuulus kokku 91 üliõpilast, osalesid 16 **rahvusvahelisel ainevõistlusel**, sealhulgas kümnel ülemaailmsel olümpiaadil, ühel Euroopa olümpiaadil, kolmel Balti olümpiaadil. Teaduskoolis ettevalmistuse saanud õpilased võitsid rahvusvahelistel ainevõistlustel kokku 33 individuaalset ja võistkondlikku medalit, sealhulgas ühe kuldmedali, 11 hõbemedalit ja 21 pronksmedalit.

Võimalused, mida ülikooli koolidele pakub
- sisseastumise infotund gümnaasiumi viimasele klassile
- Tartu Ülikooli külastus, mille käigus tutvustatakse teaduskondi ja õppekavasid
- teadlase loengud või kooli vilistlase loeng
- praktikum Tartu Ülikooli laborites
- lahtiste uste päev, mille raames toovad tasuta bussid (rong) eri piirkondadest õpilasi Tartu Ülikooliga tutvuma
- õppeaasta jooksul saavad õpilased tulla tudengivarjuks
- teaduspäevad eri piirkondades üle Eesti

A2015 EESMÄRK: ülikooli mäluasutused pakuvad haridus-, kultuuri- ja infoteenuseid eri külastajarühmadele ning osalevad teadus- ja arendustegevuses ning teaduse populariseerimises

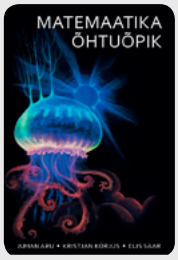
Raamatukogu

Ülikooli raamatukogu ja loodusmuuseumi algatusel ning Eesti Teadusagentuuri finantseerimisel liitus Tartu Ülikool 2014. aastal **DataCite** organisatsiooniga, saades sellega õiguse omistada teadusandmetele üle Eesti unikaalseid DOI identifikaatoreid (*Digital Object Identifier*). DataCite Eesti projekti üks eesmärk on luua Eesti ülikoolidevaheline konsortsium, millega võivad liituda ülikoolid ning teadus- ja arendusasutused.

Tartu Ülikooli teadusteemad olid ülikoolide arvestuses 2014. aastal meedias enim kajastatud. Kokku moodustasid Tartu Ülikooli teadusteemad kogu meediakajastusest 37%.

*Tiiu Silla nimelise elutöö-preemia teaduse populariseerimisel sai Tartu Ülikooli teaduskooli direktor **Viire Sepp** andekaid lapsi toetavate tegevuste pikaajalise eestvedamise eest Eestis.*

*Peapreemia teaduse ja tehnoloogia populariseerimisel trükisõna abil said „Matemaatika õhtuõpiku“ autorid üliõpilased **Juhan Aru**, **Kristjan Korjus** ja **Elis Saar**.*

2014. aasta suvel liideti Tallinna ja Tartu e-kataloogid, mille tulemusel saavad kasutajad nüüd leida ühe otsinguga andmeid korraga 15 raamatukogust.

Tartu Ülikooli raamatukogu on üks kolmesajast maailma raamatukogust, kes ühinesid projektiga „Knowledge Unlatched“ („Avanenud teadmised“). Katseprojekti eesmärk on tagada avatud **juurdepääs e-raamatutele**. Proovikollektsiooniga, kuhu kuuluvad 13 tunnustatud teaduskirjastuse 28 uut raamatut, astutakse esimene samm humanitaar- ja sotsiaalteaduste e-raamatute avatud juurdepääsuga kättesaadavaks tegemisel.

2014. aasta lõpuks oli Tartu Ülikooli raamatukogul **54 803 registreeritud lugejat**, kellest 52% olid ülikooli liikmed. Raamatukogu peamaja külastati rohkem kui 207 000 korral ning laenutati rohkem kui 741 000 teavikut. Virtuaalkülastusi registreeriti üle 3,3 miljoni. 2014. aastal oli Tartu Ülikooli arvutivõrgus juurdepääs 110 sidusandmebaasile.

Muuseumid

2014. aastal möödus 100 aastat ülikooli loodusteaduste maja valmimisest, mille puhul avati näitus Vanemuise 46 hoone arhitektuursest ja ehituslikust ajaloost.

Alates 2014. aastast tegutsevad ülikooli muuseumid kahe asutusena: Tartu Ülikooli muuseum (ülikooli ajaloo muuseumi ja kunstimuuseumi baasil) ning Tartu Ülikooli loodusmuuseum ja botaanikaaed.

Loodusmuuseum ühendab zooloogia- ja geoloogiamuuseumi ning botaanika- ja mükoloogiamuuseumi, lisaks tegutseb muuseumi koosseisus elurikkuse informaatika ja digiarhiivide töörühm. Kuna muuseumi püsiekspositsioon on renoveerimistööde tõttu suletud, keskendusid tegevused haridusprogrammidele ja ajutistele näitustele.

Muuseumi näituseprojektidest väärib eraldi esile tõstmist aastanäitust „Pea asi: maailm õlgadel“, mis hõlmas ülikooli kunstimuuseumis toimunud näitust „Pea asi on iluasi?“, satelliitnäitusi ülikooli kliinikumis ning kaubanduskeskustes, haridusprogramme ning üritusi. Traditsiooniliselt osaleti suurüritustel: muuseumiöö, hansapäevad, teadlaste öö, akadeemilise pärandi päev jt üritustel. Rahvusülikooli 95. aastapäevaks valmis virtuaalne mälumäng „Targaks ülikoolis”. Muuseumi aastakonverents „Ühiskonda muutvad teadused rahvusülikoolis“ koostöös sotsiaal- ja haridusteaduskonnaga avas emakeelse ülikooli 100. aastapäevale pühendatud ürituste sarja.

*Näituse „PEA ASI: maailm õlgadel” projektijuht **Terje Lõbu** ja kuraator **Ken Kalling** näituse avamisel*

Mitmed 2014. aastal tehtud arendustööd olid suunatud uute sihtrühmade kaasamisele, muuseumi tegevuse kohta info kättesaadavuse parandamisele (uus veebileht) ja teenuste atraktiivsuse suurendamisele. Näiteks on Toomkiriku hoones avatud Toompood, valmisid muuseumi uued meened, Hullu Teadlase projekti raames pakutakse suuremat tegevuste valikut ning ekskursioonipakette Toomemäel.

Muuseum teenindas eri üritustega kokku **üle 80 000 külastaja**. Enim külastajaid käis toomkiriku hoones ja peahoones paiknevas kunstimuuseumis. Tänu laiale teenuste valikule ning uutele arendustele oli muuseumi omatulu 2014. aastal kõrgeim, koos toetusprojektidega kokku 211 000 eurot.

Eesti Geenivaramu

Tartu Ülikooli Eesti Geenivaramu andmebaasi on kogutud 52 000 eestimaalase tervise- ja geeniandmed, mille põhjal tehakse laiahaardelist rahvusvahelist teadustööd. Eesti Geenivaramu on üks **edukamaid biobanku Euroopas**, mis korraldab koolitusi ja teeb koostööd uute biopankade abistamisel (Vietnam, Kuveit). Eesti poole on kogemuste jagamise palvega pöördutud Kasahstanist, Ukrainast, Armeeniast ja Jaapanist.

*Eesti Geenivaramu direktor **Andres Metspalu** ja genoomika ekspert, Broad Instituudi asutaja, professor **Eric Lander***

Eesti Geenivaramu valmistab ette lahendusi personaalsete geeniandmete jagamiseks geenidoonoritega, kuid professor **Andres Metspalu** eestvedamisel on toimunud ka kaugemaid sihte seadvad arutelud personaalse meditsiini juurutamise üle Eestis. 2014. aasta oli edukas – detsembris kinnitas Vabariigi Valitsus personaalmeditsiini tervishoius rakendamise katseprojekti aastateks 2015–2018.

2014. aastal võttis Eesti geenivaramu vastu **600 külalist, neist 241 välisriikidest**. Esile toomist väärib detsembris Eestit külastanud maailma mõjukaima genoomika eksperdi professor **Eric Landeri** visiit, kes tunnustas Eesti biopanka arengute eest personaalmeditsiini vallas ning julgustas eestlasi sellel teel jätkama. Professor Lander on Broad Instituudi asutaja ja juht ning Ameerika Ühendriikide presidendi Barack Obama teadus- ja tehnoloogia nõunike grupi kaasesimees. Broad Instituudi ja Tartu Ülikooli vahel sõlmiti visiidi käigus vastastikkuse koostöö lepe.

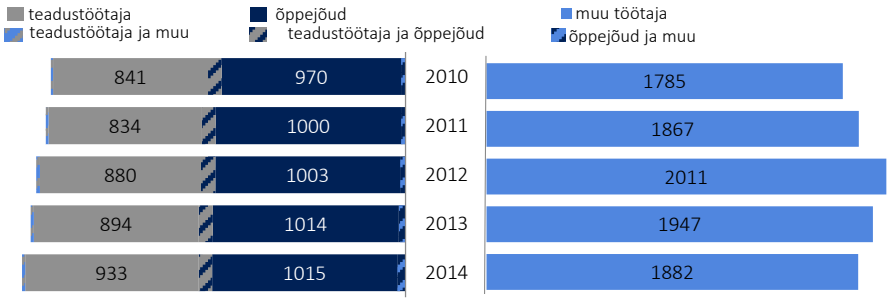
ORGANISATSIOON

TÖÖTAJAD

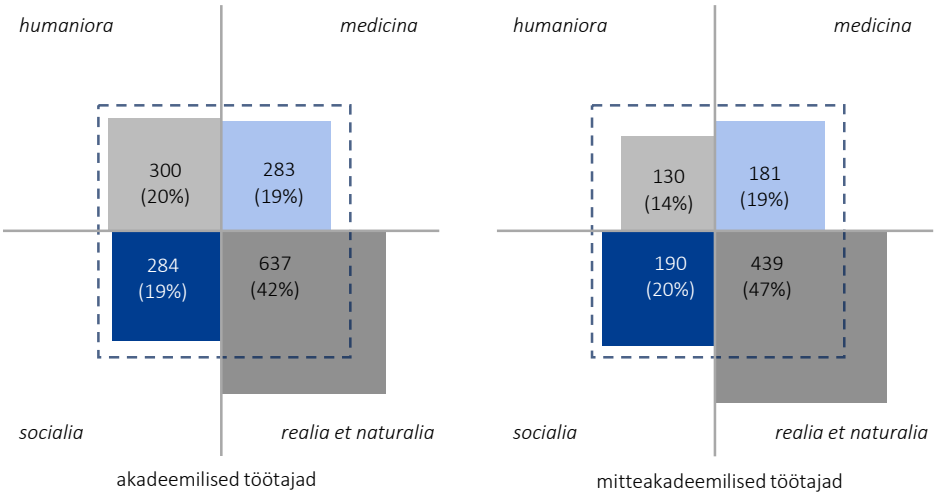
A2015 EESMÄRK: ülikoolis töötab rahvusvaheline, väga hea kvalifikatsiooniga töötajaskond

Tartu Ülikoolis töötas 2014. aasta lõpus **3708 töötajat**. Akadeemilistel ametikohtadel töötas 51% ülikooli töötajatest (1881 isikut). Õppejõudude ja teadustöötajate ametikohtade võrdluses töötas 2014. aasta lõpus ülikoolis kõige rohkem teadureid (500 isikut, täidetud oli 395 ametikohta).

Teadus- ja arendustegevuse seaduse 1. juulil 2012 jõustunud muudatuste tulemusena sai nooremteaduri ametikohast teadustöötaja iseseisev ametikoht. 2014. aasta lõpus töötas nooremteadurina 90 isikut (täidetud oli 66,3 ametikohta), võrreldes eelneva aastaga suurenes nooremteadurite arv ligi kaks korda.

Tartu Ülikooli akadeemiliste ja mitteakadeemiliste töötajate arv aastatel 2010–2014. Allikas: personaliosakond

Tartu Ülikooli akadeemiliste ja mitteakadeemiliste töötajate arv (FTE) ja jaotus ülikooli nelja valdkonna lõikes 2014. aastal

Doktorikraadi või sellele vastava kvalifikatsiooni nõue on ülikoolis kehtestatud professori, dotsendi, juhtivteaduri ja vanemteaduri ametikohal töötamise puhul ning kohaldub alates 2018. aastast lektori ametikoha täitmisel. Kui viis aastat tagasi oli doktorikraad 63%-l, siis 2014. aastal oli see 66%-l akadeemilistest töötajatest. Teaduskraad oli 79%-l akadeemilistest töötajatest ning 45%-l kõikidest ülikooli töötajatest.

Tartu Ülikooli töötajate **keskmine vanus** oli 2014. aastal **44 aastat**. Akadeemiliste töötajate keskmine vanus oli 46 aastat ning 15% akadeemilistest töötajatest olid vanemad kui 60 aastat. Tartu Ülikoolis töötav teadur oli keskmiselt 39 ning professor 56 aasta vanune.

Rektori uusaastavastuvõtt ülikooli töötajatele (jaanuar)

Ülikooli töötajate ning nende pereliikmete talvine spordipäev Kääriku puhke- ja spordikeskuses (veebruar)

Eesti Vabariigi 96. aastapäeva kontsertaktus ülikooli aulas ning Tartu Ülikooli aumärkide üleandmine (veebruar)

Rektori tänuüritus ülikooli pensioneerunud töötajatele (mai)

Sündmused ülikooli töötajatele 2014. aastal

Ülikooli mälestuspäev Raadi kalmistul (september)

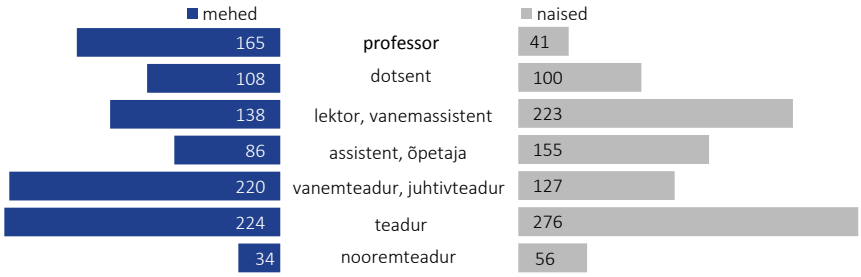
Rektori vastuvõtt uutele välis-töötajatele (oktoober)

Ülikooli perepäev (oktoober)

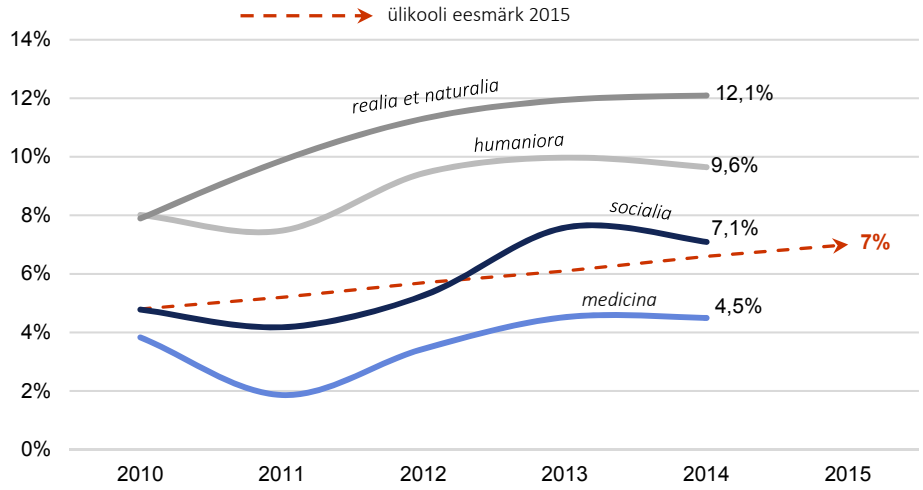
Rahvusülikooli 95. aasta-päeva tähistamine. Rektori vastuvõtt ülikooli muuseumis (detsember)

Tartu Ülikooli akadeemiliste töötajate sooline jaotus ametikohtade lõikes 2014. aastal. Allikas: personaliosakond

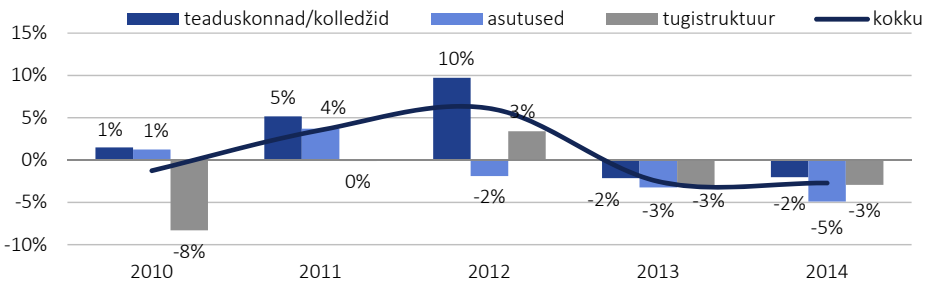
2014. aasta lõpus olid kõikidest töötajatest 58% ning akadeemilistest töötajatest 50% naised. Teadurite ja dotsentide seas valitses sooline tasakaal. Kõige suurem oli naiste osakaal assistentide ja õpetajate ametikohtadel (64%). 2014. aastal valiti 28 professorit, kellest 6 asusid professori ametikohale esmakordselt. 2014. aastal valitud professoritest 9 olid naised. 2014. aasta lõpus töötas ülikoolis kokku **206 professorit**, sh 41 naisprofessorit (20%).

2014. aasta lõpu seisuga töötas ülikoolis **187 välisriigi kodakondsusega töötajat** 38 riigist, neist 161 töötas akadeemilistel ametikohtadel (koormusega kokku 104,8). Välisriigi kodakondsusega teadustöötajad ja õppejõud moodustasid ligi 9% ülikooli akadeemiliste töötajate koguarvust. Välisõppejõududest ja -teadustöötajatest kõige suurem osa (61 isikut) töötas teaduri ametikohal (38%). Vanemteaduri ametikohal töötas 31 ja professori ametikohal 24 välismaalast (12% professoritest).

Välisõppejõudude ja -teadustöötajate osakaal kõigist akadeemilistest töötajatest ülikooli nelja valdkonna lõikes aastatel 2010–2014 (oodatav tulemus ning saavutatud tulemus). Allikas: personaliosakond

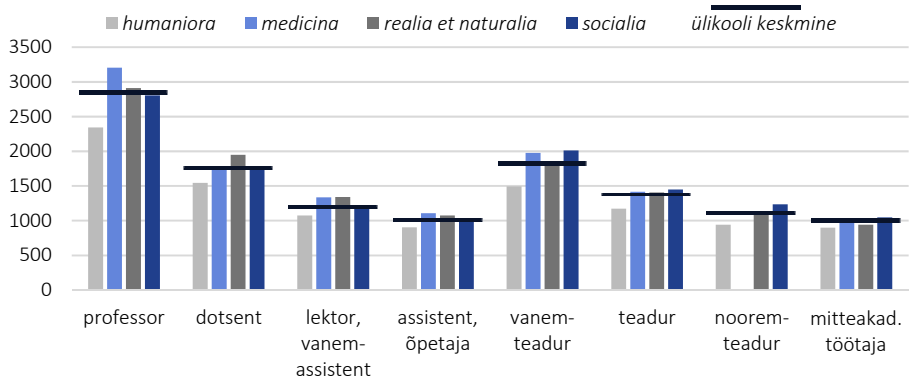
Mitteakadeemilistest töötajatest 64% töötas teaduskondades ja kolledžites, 21% ülikooli tugistruktuuris ning 15% ülikooli asutustes. Mitteakadeemiliste töötajate arv on 2013. aastaga võrreldes 3% kahanenud.

Tartu Ülikooli mitteakadeemilistel ametikohtadel töötavate töötajate arvu muutus võrreldes iga eelneva aastaga akadeemilistes üksustes, asutustes ning tugiüksustes ajavahemikul 2010–2014. Allikas: personaliosakond

Ülikooli **keskmine kogupalk**[8] 2014. aastal oli **1297 eurot kuus**. Keskmine kogupalk kasvas aastaga 7,9%. 2014. aastal tõusis kogupalk kõige rohkem mitteakadeemiliste töötajate hulgas (9,2%), järgnesid õppejõud (6,6%) ja teadustöötajad (6,3%). Mitteakadeemiliste töötajate kiiret palgatõusu mõjutas osaliselt riikliku miinimumkuupalgamäära tõstmine 2014. aasta alguses, mille tulemusel kasvas ülikoolis 1. ja 3. palgaastme töötajate keskmine palk 11,5%. Ametikohtade lõikes oli kiireim palgatõus teadustöötajate hulgas nooremteaduritel (13%) ja õppejõudude seas dotsentidel (8,6%). Sarnaselt ülikoolivälise tööjõuturuga on meeste palk üldjuhul mõnevõrra kõrgem kui sarnast tööd tegevate naiste palk. Osaliselt on soolised palgaerinevused seletatavad erialadevaheliste palgatasemetega ja juhtimisülesannete täitmisega. Samas on 2014. aastal meeste keskmine kogupalk tõusnud aeglasemalt (7,2%) kui naiste keskmine kogupalk (8,5%).

Tartu Ülikooli kõikide palgaastmete miinimummäärasid tõsteti 2014. aastal vähemalt 11%.

Tartu Ülikooli õppejõudude ja teadustöötajate keskmine kogupalk 2014. aastal oli 1612 eurot kuus, mitteakadeemiliste töötajate keskmine kogupalk 1002 eurot kuus.

Tartu Ulikooli töötajate keskmine palk ametikohtade ja valdkondade lõikes 2014. aastal. Allikas: personaliosakond

Ülikooliseaduse muudatus näeb ette, et alates 2015. aastast hakatakse ülikoolide korraliste õppejõudude ja teadustöötajatega sõlmima üldjuhul **tähtajatuid töölepinguid.** Kuna ülikoolil on kohustus regulaarselt hinnata õppejõudude ja teadustöötajate vastavust ametikohale esitatud nõuetele, asendatakse praegu toimuv perioodiline ametisse valimine **atesteerimisega.**

Koolitused töötajatele

A2015 EESMÄRK: ülikool soodustab töötajate enesetäiendamist ja rännet ning arendab rahvusvahelisele töötajaskonnale mõeldud tugiteenuseid

2014. aastal oli töötajatel sisekoolituskalendri vahendusel võimalus registreeruda 168 tööalasele, reeglina osalejale tasuta koolitusele. Neist 64 (38%) olid tugiüksuste korraldatud teabetunnid, 44 (26%) õpetamisoskuste arendamisele suunatud koolitused, 35 (21%) keelekursused, 13 (8%) muud liiki programmid ning 12 (7%) juhtimisoskuste arendamisele suunatud koolitused.

„Tartu Ülikooli aasta sisekoolitaja" tunnustuse pälvis teadus- ja arendusosakond välistöötajatele suunatud ingliskeelsete teabetundide regulaarse korraldamise eest.

Eelmise aastaga võrreldes kasvas mõnevõrra osalus akadeemilistele töötajatele mõeldud inglise keele erikursustel (akadeemiline suhtlus, teadusartiklite kirjutamine jm, 121 osalejat). Samuti suurenes professionaalset juhtimist toetavatel täienduspäevadel käinud töötajate arv (167 osalejat). Professionaalset juhtimist edendavas ja väiksema kogemusega juhte toetavas **mentorlusprogrammis** osales 2014. aastal 17 juhendaja ja juhendatava koostööpaari. Uuendusena laienes mentorlusprogramm 2014. aasta sügisel ka programmijuhtidele.

Välisriikidest ülikooli tööle tulnutele korraldatud eesti keele kursustest võttis 2014. aastal osa 58 inimest, sh 8 pereliiget (2013. aastal kokku 40 osalejat). Välistöötajatele ja nende pereliikmetele pakuti ka mitmeid kohanemist toetavaid ning Eesti kultuuri tutvustavaid üritusi (ülikooli tutvustav tervitusseminar, eriprogramm ülikooli pere- ja spordipäeval, mitmed ekskursioonid Tartus ning Eesti eri piirkondades jne).

Aprillis toimus Tartus kaks rahvusvahelist seminari, mille peateema oli välistöötajate kohanemise toetamine.

Tugevdamaks eri maade ja õppeasutuste sidemeid ning soodustamaks töötajate kutsealast arengut vahendas Tartu Ülikool 2014. aastal Erasmuse programmi õppejõuvahetuse stipendiumit. Stipendiumi toel käis 38 ülikooli õppejõudu Erasmuse partnerülikoolides Euroopas, pidades loenguid ja seminare ning juhendades üliõpilasi. Tartu Ülikool vahendas ka väliskoolitusstipendiumit, millega 67 töötajat osalesid Euroopa ülikoolide ja organisatsioonide töös, koolitustel ning rahvusvahelistel nädalatel.

[8] *Kogupalga arvutamiseks on alates 2014. aastast kasutusel uus metoodika: see arvutatakse keskmise täiskoormusel põhipalga ja keskmise muutuvpalga summana. Muutuvpalka enam täiskoormusele ei viida.*

TÜ akadeemiline naiskoor korraldas Põhjamaade üliõpilaskooride festivali NSSS2014, millest võttis osa 1200 lauljat.

Tartu akadeemiline meeskoor Jaapanis Sendais toimunud Miyagi meeskooride festivalil.

Puhkpilliorkester Popsid tutvustamas Terevisiooni stuudios oma neljandat plaati.

Ülikooli rahvakunstiansambli neiduderühm kevadkontserdil Vanemuise kontserdisaalis.

*Rahvusülikooli 95. aastapäeval toimus **Tauno Aintsi** ja **Anzori Barkalaja** oratooriumi „Loomiselugu" esmaettekanne Eestis ülikooli kultuurikollektiivide esituses.*

TULEMUSLEPING: ülikool arendab õppejõudude õpetamis- ja juhendamisoskusi ning kindlustab aktiivsete õppemeetodite paremaks rakendamiseks vajaliku eestikeelse õppekirjanduse olemasolu

2014. aastal toimus Tartu Ülikoolis **õpetajate ja õppejõudude täiendusõppena** 416 täiendusõppeprogrammi 9221 õppijaga. Euroopa Liidu tõukefondide toel jätkati 2014. aasta kevadsemestril õpetamis- ja juhendamisalaste täiendusõppekursuste korraldamist õppejõududele, õppetööd tegevatele doktorantidele ja spetsialistidele. Lisaks iga-aastastele püsikursustele korraldati erinevaid valdkonnadidaktilisi täiendusõppekursusi, mis keskendusid erialaomastele aktiivõppe meetoditele ja juhendamisvõtetele. Tähelepanu pöörati ülekantavate pädevuste arendamisele: õppejõududele korraldati nii ülekantavate pädevuste arendamise, projektipõhise praktika korraldamise kui ka ettevõtlusoskuste arendamise koolitusi.

2014. aasta sügissemestril muudeti õpetamisoskuste arendamises rõhuasetust ning liiguti koolitamiselt personaalsemale õppejõu õpetamis- ja juhendamisoskuste toetamisele valdkondlike praktikakogukondade kaudu. **Kollegiaalse tagasiside praktikakogukonnad** töötasid loodus- ja tehnoloogiateaduskonnas, sotsiaal- ja haridusteaduskonnas, majandusteaduskonnas, Euroopa kolledžis, Pärnu kolledžis, Viljandi kultuuriakadeemias ja Narva kolledžis. Oma õpetamisoskuste arendamisega praktikakogukonnas tegeles kokku 96 Tartu Ülikooli õppejõudu.

2014. aastal valmis kaks õpetamisalast käsiraamatut: „Ülekantavate pädevuste arendamine kõrghariduses" (koostaja **Siret Rutiku**) ja „Probleemipõhine õpe kõrgkoolis" (koostaja **Einike Pilli**).

Ülikooli **kirjastamistegevust** koordineerib Tartu Ülikooli kirjastamiskolleegium, kuhu kuuluvad esindajad Tartu Ülikooli kõikidest valdkondadest. Kolleegiumi põhiülesanne on suunata ülikooli üldist kirjastamispoliitikat ning määrata toetusi ülikooli väljaannetele. 2014. aastal eraldati kirjastamistoetus 13 eestikeelse õpiku koostamiseks (või tõlkimiseks) kogusummas 33 200 eurot. Eraldatud toetustest kuuluvad kaks *humaniora*, neli *medicina*, neli *realia et naturalia* ning kolm *socialia* valdkonda.

TÖÖKESKKOND

Ülikooli töökeskkonna, juhtimise ning tugiüksuste tegevuse ja teenuste paremaks muutmise eesmärgil tehakse alates 2011. aastast igal aastal ülikooli tagasisidekeskkonnas töökeskkonda ning tugiüksuste tööd puudutavaid üleülikoolilisi küsitlusi.

Töötajate rahulolu tugiüksuste tööga (osakaal küsitlusele vastanutest, kes olid väitega täiesti nõus, üldiselt nõus või pigem nõus)

	2012	2013	2014
Suhtlemise sobivus	90,4%	95,6%	93,0%
Teenuste kättesaadavus	92,5%	93,5%	93,9%
Kokkulepetest kinnipidamine	88,3%	90,8%	93,8%
Probleemile lahenduse saamine	83,2%	89,9%	92,2%
Ülikooli eesmärkidest lähtumine	74,8%	85,2%	85,7%
Algatuste asjatundlikkus	80,3%	84,2%	85,6%
Kokkuvõttes rahulolu üksuste tööga	86,6%	90,9%	90,1%

Iga-aastasele **töökeskkonna rahulolu** küsitlusele vastas 31% töötajatest (1118 töötajat). Ülikooli töötajad olid oma tööga kokkuvõttes rahul: sellise väitega oli täiesti, üldiselt või pigem nõus 93% vastanutest. Samuti pidasid ülikooli töötajad oma tööd oluliseks (97%) ja huvitavaks (97%) ning olid uhked, et töötavad Tartu Ülikoolis (91%). Samal tasemel on ka kolme varasema aasta tulemused.

Rahulolu informatsiooni kättesaadavuse ja juhtimisse kaasamisega (osakaal küsitlusele vastanutest, kes olid väitega täiesti nõus, üldiselt nõus või pigem nõus)

väide	2010	2011	2012	2013	2014
Tööks vajalik informatsioon on mulle kättesaadav	93,6%	94,0%	92,8%	92,8%	92,7%
Minu juht kaasab mind vajadusel üksuse juhtimisse	62,4%	67,0%	66,1%	67,3%	70,0%

RAHVUSVAHELINE KOOSTÖÖ

Ülikooli välispartnerite ringi lisandus 2014. aastal üks uus ülikool, L. N. Gumiljovi nimeline Euraasia Riiklik Ülikool Kasahstanis. Lisaks uuendati koostöölepinguid Melbourne'i Ülikooli ja Peterburi Riikliku Ülikooliga.

Tartu Ülikooli külastas Peterburi Riikliku Ülikooli delegatsioon eesotsas teadusprorektor professor **Sergei Tunikuga**. Visiidi eesmärk oli tutvuda teadustaristu ühiskasutuse, teadlasvahetuse ja ühiste teadusprojektide võimalustega ***realia et naturalia*** ja ***medicina*** valdkonnas.

Augusti lõpus toimunud ülikooli **uue füüsikahoone avamispidustustel** osalesid mitmete Läänemere regiooni ülikoolide rektorid, et vahetada kogemusi ning arutleda ülikoolide juhtimise ja rahastamise korraldamise ning koostöövõimaluste üle tiheda konkurentsiga kõrgharidus- ja teadusruumis. Oma kogemust jagasid Turu Ülikooli rektor professor **Kalervo Väänänen**, Uppsala Ülikooli prorektor professor **Anders Malmberg**, Kieli Ülikooli rektor professor **Lutz Kipp** ja Uurali Föderaalse Ülikooli rektor dr **Viktor Kokšarov**.

Saksa-Eesti akadeemiline nädal „**Academica**" tõi Tartusse loengutega esinema mitmeid Saksa tippteadlasi, kes käsitlesid oma ettekannetes teemasid samasooliste abielust kuni laste vaadeteni õiglusele. „Academica" raames 14. oktoobril toimunud aulakonverentsi „Noored tulevikuehitajatena. Kellu, arvuti, kompass – kellele ja miks?" fookuses olid Saksa ja Eesti noored ja nende probleemid. Lisaks igaaastase konverentsi korraldamise toetamisele, rahastavad „Academica" sponsorid Nordrhein-Westfaleni Liidumaa Tööandjate Liidust Tartu Ülikooli doktorantidele ja noorteadlastele suunatud nelja valdkondlikku teadusstipendiumit, mille eesmärgiks on toetada saksa-eesti koostööprojekte.

Jätkus Tartu Ülikooli arstiteadlaste 2012. aastal alanud **koostöö Vietnami meditsiinikõrgkoolidega**. Koostöö toimub Hue meditsiini- ja farmaatsiaülikooli, Hanoi meditsiiniülikooli ja Danangi meditsiinitehnoloogia- ja farmaatsiaülikooliga, keda Tartu Ülikooli delegatsioon 2014. aastal külastas. Senine koostöö on toimunud peamiselt patofüsioloogia, ortopeedia, reproduktiivmeditsiini ja stomatoloogia valdkonnas. Koostöö areneb ka onkoloogia ja geneetikauuringutes. Vietnamist õpib Tartu Ülikoolis kolm doktoranti, plaanis on luua ühisdoktorantuur Hue meditsiini- ja farmaatsiaülikooliga. Tunnustamaks projekti ühe eestvedaja, füsioloogilise genoomika professor **Sulev Kõksi** ja tema meeskonna panust Vietnami meditsiinihariduse edendamisse, omistas Vietnami Hue meditsiini- ja farmaatsiaülikool professor Kõksile külalisprofessori tiitli.

Novembri lõpus külastas rektor Volli Kalm Toronto Ülikooli ja kohtus asepresident **Judith Wolfsoniga**, kellega arutati ülikoolide vahelist koostööd. Traditsiooniliselt toimus Torontos rahvusülikooli 95. aastapäevale pühendatud aktus, kus rektor Volli Kalm esines aktusekõnega „Tartu Ülikooli ja Eesti kõrghariduse tänasest päevast ja tulevikust".

ÜHISKONNA TAGASISIDE ÜLIKOOLILE

TNS Emori ülikoolide **maineuuring** kinnitas, et juba kuuendat aastat on Eesti mainekaim ülikool Tartu Ülikool, mille tuntust hindas kõrgeks 81% vastajatest. Uuringus hinnatakse varasemast kõrgemalt Tartu Ülikooli lõpudiplomi kaalukust tööturul ning pakutava hariduse kvaliteeti.

Ülikooli meediakajastus oli 2014. aastal samas suurusjärgus eelnevate aastatega, kokku 10 619 kajastust. Tartu Ülikooli kajastuse kogumaht oli suurem kui teiste avaõiguslike ülikoolide kajastused kokku. 2014. aasta suurim meediaprojekt oli ülikooli **visioonikonverentsi kogumiku** koostamine ja kogumiku artiklitel põhinev koostöö Eesti Rahvusringhäälinguga. Visioonikonverentsi sisu (eeskätt teadlaste artiklid) pälvisid meedias kokku üle 140 kajastuse.

Tartu linnavalitsuse ja ajalehe Postimees ühisel konkursil „Aasta tegu 2014" tõid tartlased kümne olulisema kordamineku hulgas esile ka TÜ Akadeemilise Spordiklubi kergejõustiklase **Rasmus Mägi** hõbemedalit Euroopa kergejõustikumeistrivõistlustel 400 m tõkkejooksus, Tartu Ülikooli siirdemeditsiinikeskuse (SIME) ning Tartu Ülikooli uue füüsikahoone Physicumi avamist.

*Ülikooli külastasid Rootsi kroonprintsess **Victoria** ja prints **Daniel**. Kroonprintsess vestlesTartu õpilaste ja üliõpilastega, kes õpivad rootsi keelt ja kultuuri.*

*Ülikooli külastas Hollandis Brunssumis asuva NATO ühendväejuhatuse ülem kindral **Hans-Lothar Domröse**, kes pidas avaliku loengu julgeoleku-koostööst ja kriisijuhtimisest.*

*Armeenia haridusminister **Armen Ashotyan** koos rektor **Volli Kalmuga** H. Abovjani auditooriumis. Ministri külastuse eesmärk oli Eesti ja Armeenia haridus- ja teadus-koostöö lepingu allkirjastamine.*

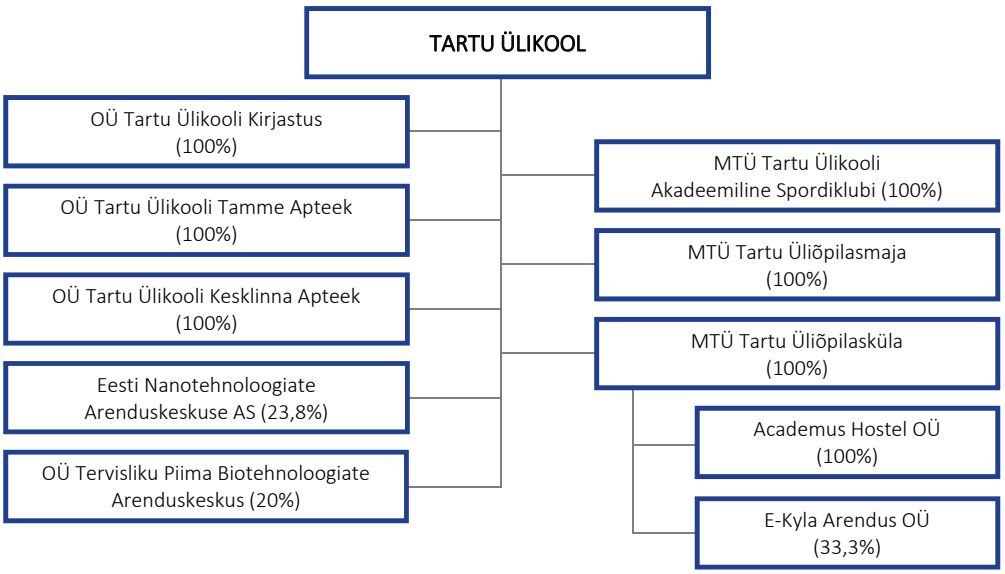
Presidendi teenetemärgi saajad Eestile osutatud teenete eest

- *VK direktor **Anzori Barkalaja** (Valgetähe III klassi teenetemärk)*
- *professor **Alvo Aablo** (Valgetähe IV klassi teenetemärk)*
- *professor **Jaak Kikas** (Valgetähe IV klassi teenetemärk)*
- *emeriitprofessor **Arne Lepp** (Eesti Punase Risti I klassi teenetemärk)*
- *dotsent **Margus Punab** (Eesti Punase Risti III klassi teenetemärk)*
- *Tartu koolijuht **Helve Raik** (Valgetähe teenetemärk)*
- *TÜ puhkpilliorkestri juht **Enno Tubli** (Valgetähe teenetemärk)*

FINANTSTEGEVUS

A2015 EESMÄRK: ülikooli finantsstrateegia toetab ülikooli missiooni, visiooni ja arengukavas püstitatud eesmärkide saavutamist

Tartu Ülikooli konsolideerimisgruppi kuuluvad lisaks ülikoolile kümme juriidilist isikut. Varasemaga võrreldes lisandus 2014. aastal E-Kyla Arendus OÜ, mis tegeleb üliõpilasküladele tarkvara tootmise, hooldamise ja müügiga. Konsolideerimisgrupi majandusaasta tegevustulud kokku moodustasid 2014. aastal 158,5 miljonit eurot.

Konsolideerimisgruppi kuuluvate juriidiliste isikute tegevusala ja tegevusmahtu iseloomustavad põhinäitajad

Juriidiline isik	Tegevusala	Tegevustulud	Tulem	Bilansimaht	Netovara
		(tuhanded eurod)			
Tartu Ülikool	kõrgharidus, teadustegevus	151 648	7 639	289 244	249 289
OÜ Tartu Ülikooli Tamme Apteek	ravimite müük	1 851	33	439	164
OÜ Tartu Ülikooli Kesklinna Apteek	ravimite müük	896	8	219	96
OÜ Tartu Ülikooli Kirjastus	kirjastustegevus	392	28	310	259
Academus Hostel OÜ	majutustegevus	299	59	162	159
E-Kyla Arendus OÜ	tarkvara tootmine, hooldamine ja müük üliõpilasküladele	18	5	54	50
OÜ Tervisliku Piima Biotehnoloogiate Arenduskeskus	loodusteaduslikud uurimistööd	1 618	-21	786	382
Eesti Nanotehnoloogiate Arenduskeskuse AS	nanotehnoloogilised uurimistööd	1 361	-13	474	99
MTÜ Tartu Üliõpilasküla	üliõpilaste majutamine	2 953	-113	703	335
MTÜ Tartu Ülikooli Akadeemiline Spordiklubi	üliõpilaste sporditegevus	2 647	-51	501	327
MTÜ Tartu Üliõpilasmaja	üliõpilaste kultuuritegevus	610	32	276	240
Tartu Ülikooli grupp		158 487	7 605	291 846	250 901

Tartu Ülikooli tulud kahanesid 2014. aastal pärast kolme kiiret tulude kasvu aastat. Vaatamata tulude vähenemisele on Tartu Ülikool kogu aeg suurt tähelepanu pööranud palkade konkurentsivõimele – igal aastal on palgatase kasvanud. Aruandeaastal oli keskmise kogupalga kasv 7,9%. Samas on suudetud hoida kogukulude kasv kontrolli all ning on suudetud täita ülikooli finantsstrateegiaga määratud eesmärgid: ülikooli netovara osakaal bilansis on vähemalt 75% (86%), laenukoormus on alla 25% aastatuludest (9,3%), kulude ja tulude suhe jääb alla 98% (95,1%) ning rahavood on majandustegevusest positiivsed.

Tähtsamad näitajad (konsolideeritud)

FINANTSNÄITAJAD (tuhanded eurod)	2010	2011	2012	2013	2014
Tegevustulud	118 099	127 016	154 633	173 866	158 487
Tegevuskulud	127 218	129 010	142 967	153 685	150 714
Finantstulud ja -kulud	-244	-355	-309	-148	-162
Aasta tulem	-9 439	-2 349	11 353	20 027	7 605
Bilansimaht	248 026	251 068	263 711	284 995	291 846
Käibevarad	34 134	35 197	38 730	46 226	50 046
Põhivarad	213 892	215 871	224 982	238 769	241 800
Lühiajalised kohustused	17 084	19 725	24 264	28 507	29 214
Pikaajalised kohustused	16 677	19 426	16 178	13 192	11 731
Netovara	214 265	211 916	223 269	243 296	250 901
Laenud pankadelt	18 939	22 034	19 378	16 171	14 760

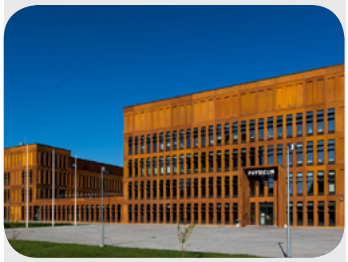
SUHTARVUD	2010	2011	2012	2013	2014
Tegevuskulud / Tegevustulud	108%	102%	93%	88%	95%
Laenud / Tegevustulud	16%	17%	13%	9%	9%
Käibevara / Lühiajalised kohustused	200%	178%	160%	162%	171%
Põhivarad / Bilansimaht	86%	86%	85%	84%	83%
Laenud / Bilansimaht	8%	9%	7%	6%	5%
Netovara / Bilansimaht	86%	84%	85%	85%	86%

Mais avas ülikool Põhjamaades ja Ida-Euroopas ainulaadse siirdemeditsiinikeskuse (SIME), mis loob uued võimalused farmakoloogiliseks, biotehnoloogiliseks ja meditsiiniliseks uurimistööks ning ravimite arendamiseks.

Tähtsamad investeeringud 2014. aastal

- Valmis siirdemeditsiinikeskuse hoone (maksumus 9,7 miljonit eurot).
- Valmis uus füüsikahoone (maksumus 19,6 miljonit eurot) ning müüdi kinnistu Riia mnt 142 (vana füüsika instituudi hoone).
- Renoveeriti üliõpilaselamu Pepleri 14 fassaad.
- Renoveeriti botaanikaaia kasvuhoone (maksumus 0,6 miljonit eurot).
- Renoveeriti endine leivatehas Viljandi kultuuriakadeemia uueks õppehooneks (Vilma maja), kuhu asusid multimeediastuudio, puidutöökoda, teljeklass, butafooria töökojad, auditooriumid ning Viljandi loomemajanduskeskuse tekstiilikoda (maksumus 0,7 miljonit eurot).

Augustis avas ülikool suure teadusfestivaliga „Õhus on füüsikat" Ida-Euroopa nüüdisaegseima füüsikahoone Physicum. Uues hoones tegutseb neli Eesti teaduse tippkeskust ja 14 füüsikalaborit, mille võimekust täiendab laialdane rahvusvaheline koostöö.

Tähtsamad investeeringud 2015. aastal

- Jätkatakse vana anatoomikumi renoveerimist. Hoone renoveeritavas osas asuvad tööle filosoofiateaduskonna kunstide osakond, teaduskool ja muuseum (prognoositav maksumus 1,0 miljonit eurot).
- Jätkatakse üliõpilaselamute kaasajastamisega (Narva mnt 89 ja Raatuse 22).
- Alustatakse Tartu Ülikooli muuseumi remonttöödega Toomemäel, et viia tingimused vastavusse Päästeameti nõuetega (prognoositav maksumus 0,6 miljonit eurot).
- Alustatakse IT kompetentsikeskuse rajamise ettevalmistustöödega.

LÜHENDID

Ülikoolid

EMÜ	Eesti Maaülikool
TLÜ	Tallinna Ülikool
TTÜ	Tallinna Tehnikaülikool
TÜ	Tartu Ülikool

Tartu Ülikooli struktuuriüksused

US	usuteaduskond
OI	õigusteaduskond
AR	arstiteaduskond
FL	filosoofiateaduskond
KK	kehakultuuriteaduskond
LO	loodus- ja tehnoloogiateaduskond
MJ	majandusteaduskond
MT	matemaatika-informaatikateaduskond
SH	sotsiaal- ja haridusteaduskond
NC	Narva kolledž
PC	Pärnu kolledž
VK	Viljandi kultuuriakadeemia

Riigid

AT	Austria	IT	Itaalia
AU	Austraalia	JP	Jaapan
BE	Belgia	KR	Korea
BG	Bulgaaria	LV	Läti
CA	Kanada	LT	Leedu
CH	Šveits	MT	Malta
CL	Tšiili	MX	Mehhiko
CN	Hiina	NE	Holland
CY	Küpros	NO	Norra
CZ	Tšehhi	NZ	Uus-Meremaa
DK	Taani	PL	Poola
DE	Saksamaa	PT	Portugal
EE	Eesti	RO	Rumeenia
ES	Hispaania	RU	Venemaa
FI	Soome	SE	Rootsi
FR	Prantsusmaa	SI	Sloveenia
GR	Kreeka	SK	Slovakkia
HR	Horvaatia	TR	Türgi
HU	Ungari	UK	Ühendkuningriik
IE	Iirimaa	US, USA	Ameerika Ühendriigid
IL	Iisrael		
IS	Island		

Muud lühendid

A2015	Tartu Ülikooli arengukava aastateks 2009–2015
A2020	Tartu Ülikooli arengukava aastateks 2015–2020
AS	aktsiaselts
DOI	Digital Object Identifier
EAP	ainepunkt
EHIS	Eesti Hariduse Infosüsteem
EIK	Tartu Ülikooli ettevõtlus- ja innovatsioonikeskus
EL	Euroopa Liit
ETIS	Eesti Teadusinfosüsteem
EUR	euro
FTE	täistööaja ekvivalent *(full time equivalent)*
HITSA	Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutus
HTM	Haridus- ja Teadusministeerium
IKT	info- ja kommunikatsioonitehnoloogia
IT	infotehnoloogia
IUT	institutsionaalne uurimistoetus
LTT	loodus- ja täppisteadused
mln	miljon
MOOC	vaba juurdepääsuga e-kursus *(massive open online course)*
MTÜ	mittetulundusühing
OÜ	osaühing
PPP	ostujõu pariteet *(purchasing power parity)*
PUT	personaalne uurimistoetus
QS	QS World University Rankings
SA	sihtasutus
SKP	sisemajanduse koguprodukt
TA	teadus- ja arendustegevus
USD	USA dollar
UT	Universitas Tartuensis
UTTV	Tartu Ülikooli televisioon
v.a	välja arvatud
WoS	*Thomson Reuters Web of Science* andmebaas
ÕIS	Tartu Ülikooli õppeinfosüsteem

Ülikooli 18
50090 Tartu
EESTI

Infotelefon 737 5100
E-post info@ut.ee
Koduleht www.ut.ee

Twitter www.twitter.com/tartuuniversity
Facebook www.facebook.com/tartuylikool
YouTube www.youtube.com/TartuUniversity

Tartu Ülikool. Tegevusaruanne 2014

Toimetajad: Annika Tina, Helina Riisalu, Katrin Pajuste-Kuul

Tegevusaruannet aitasid koostada: Annely Allik, Kalle Hein, Ülle Hendrikson, Tuuli Kaldma, Katriin Kaljovee, Kaja Karo, Ines Kerikmäe, Ülle Kesli, Reesi Lepa, Liana Martin, Kristin Männik, Karin Org, Lehti Pilt, Kärt Puura, Anne Raam, Mariann Raisma, Lauri Randveer, Mervi Raudsaar, Tiia Ristolainen, Kersti Roosimäe, Siret Rutiku, Aire Seene, Viire Sepp, Kristi Tenno, Ülle Tensing, Eve Tõnisson, Kristi Tüli, Leeni Uba, Raivo Valk ja paljud teised.

Keeletoimetajad: Mari Mets, Merike Kala
Kujundajad: Helina Riisalu, Maarja Roosi

Fotod: Andres Tennus, Gabriela Liivamägi, Ove Maidla, Urmas Rosenberg, Rommi Saar, Peeter Säälik

Täpsemad andmetabelid on Tartu Ülikooli veebilehel
ut.ee/et/ulikoolist/avalik-teave-ja-statistika

Autoriõigus Tartu Ülikool 2015

ISSN 1406-7072

TARTU ÜLIKOOL

TEGEVUSARUANNE 2014